

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Sa/3/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8020200015
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Tobiašová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8020200015.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove sudkyňou JUDr. Monikou Tobiašovou v právnej veci žalobkyne Q. T., trvale bytom V., B. XX, právne zastúpená JUDr. Lukášom Kišeľákom, advokátom so sídlom Prešov, Jarková 63, proti žalovanému Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, oddelenie peňažných príspevkov na kompenzácie ŤZP a posudkových činností Košice, Zádielska 2, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného zo dňa 18.09.2019 číslo: T./T v spojení s rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov zo dňa 24.05.2019 č. V na základe správnej žaloby v sociálnych veciach takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozhodnutie žalovaného zo dňa 18. septembra 2019 číslo: T./T a rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov zo dňa 24. mája 2019 č. V a v r a c i a vec Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov na ďalšie konanie.

P r i z n á v a žalobkyni nárok na úplnú náhradu trov konania voči žalovanému s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

I.

Zhrnutie napadnutého rozhodnutia žalovaného

1. Preskúmaným rozhodnutím zo dňa 18.09.2019 žalovaný ako príslušný odvolací orgán preskúmal napadnuté rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu vo veci odňatia peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla (OMV) s účinnosťou od 01.01.2019, ktorý účastníčka konania poberá na základe rozhodnutia číslo:XX/XXXXX-XXX zo dňa 19.01.2012 mesačne vo výške 16,70% sumy životného minima pre 1 plnoletú fyzickú osobu ustanovenú v § 2 písm. a/ zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a zastavenia jeho výplaty od 01.01.2019, podľa § 59 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) a podľa § 14 ods. 6 písm. a/,b/,c/ a ods.10 písm. b/, § 38 ods.1písm.b/ bod 2. a ods.9 písm. b/, § 45 ods. 3 a § 55 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu“) a rozhodol tak, že podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku odvolanie účastníčky konania Q. T. (ďalej účastníčka konania, posudzovaná osoba, žalobkyňa) zamietol a napadnuté rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov zo dňa 24.05.2019 č. V (ďalej „rozhodnutie úradu“) potvrdil.

2. V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia žalovaný konštatoval, že rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov (úrad Prešov) číslo:XX/XXXXX-XXX zo dňa 19.01.2012 bol

účastníčke konania priznaný peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla s účinnosťou od 01.11.2011. Podkladom pre vydanie rozhodnutia bol komplexný posudok úradu č. XXXX/XXXXX-XXX zo dňa 16.01.2012. Posudzovanej osobe bola stanovená miera funkčnej poruchy (ďalej len „MFP“) 50 % podľa časti V.3.písm.c/ prílohy č. 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu pre cerebelárne poruchy - ťažkú poruchu (neo + paleocerebelárna porucha).

3. Ústredie (odvolací orgán) na základe spisovej dokumentácie preskúmalo zákonnosť postupu orgánu prvého stupňa, ako aj zákonnosť a vecnú správnosť rozhodnutia úradu v celom rozsahu a zistilo nasledujúce skutočnosti:

4. V súvislosti s podanou žiadosťou zo dňa 24.08.2018 o poskytnutie peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla bez automatickej prevodovky úrad na základe predložených lekárskeho nálezov prehodnotil zdravotné postihnutie posudzovanej osoby a vydal dňa 07.12.2018 nový komplexný posudok č. V zo dňa 07.12.2018 (v nadväznosti na lekársky posudok č. XXXX/XXXXX zo dňa 18.10.2018), podľa ktorého MFP posudzovanej osoby bola stanovená na 50 %, podľa časti V.3.písm. c/ prílohy č. 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu pre cerebelárne poruchy - ťažkú poruchu. Z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia je posudzovaná osoba odkázaná na sprievodcu; termín opätovného posúdenia zdravotného stavu posudkový lekár úradu stanovil na október 2023.

5. Posudkový lekár úradu vyhodnotil, že posudzovaná osoba podľa § 14 ods.6 písm. a/,b/,c/ zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu už nie je odkázaná na individuálnu prepravu OMV a podľa § 38 ods.9 písm. b/ zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu tiež nie je odkázaná na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky OMV a nespĺňa tak zákonné podmienky pre ďalšie poskytovanie peňažného príspevku.

6. Úrad rozhodnutím zo dňa 20.12.2018 číslo: V odňal účastníčke konania poskytovaný peňažný príspevok s účinnosťou od 01.01.2019 a jeho výplatu k uvedenému dátumu zastavil.

7. Proti prvostupňovému rozhodnutiu úradu účastníčka konania podala dňa 02.01.2019 v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom vzhľadom na svoj nepriaznivý zdravotný stav nesúhlasí s rozhodnutím úradu.

8. Ústredie podľa § 59 ods.3 Správneho poriadku rozhodnutím zo dňa 05.03.2019 č. T/T napadnuté rozhodnutie úradu zo dňa 20.12.2018 č. V zrušilo a vec vrátilo na nové prejednanie a rozhodnutie s odôvodnením, že nie je zrejmé, čo viedlo úrad k tomu, že doteraz poskytovaný peňažný príspevok sa už účastníčke konania nenavrhol, a že rozhodnutie nie je náležité odôvodnené, je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

9. Ústredie uložilo úradu vypracovať nový lekársky posudok, a v súlade s takto vypracovaným lekárskeho posudkom vydať nový komplexný posudok, ktorý bude dostatočným podkladom pre konanie, resp. rozhodovanie v danej veci a to s náležitým odôvodnením.

10. Na základe vyššie uvedených dôvodov úrad vydal nový komplexný posudok č. V Y./W./XXXX/XXXXX-XXXX zo dňa 17.05.2019, ktorý vychádzal zo záverov lekárskeho posudku č. XXXX/XXXXX zo dňa 26.04.2019, podľa ktorého MFP posudzovanej osoby bola stanovená na 50 %, podľa časti V.3.písm.c/ prílohy č. 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu pre cerebelárne poruchy - ťažkú poruchu.

11. V lekárskeho posudku lekár úradu konštatoval, že posudzovaná osoba podľa § 14 ods.6 písm. a/,b/,c/ zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu už nie je odkázaná na individuálnu prepravu OMV a podľa § 38 ods.9 písm. b/ zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu tiež nie je odkázaná na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky OMV a nespĺňa tak zákonné podmienky pre ďalšie poskytovanie peňažného príspevku.

12. Z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia je posudzovaná osoba odkázaná na sprievodcu; termín opätovného posúdenia zdravotného stavu posudkový lekár úradu stanovil na október 2023.

13. Na základe vyššie uvedeného úrad rozhodnutím zo dňa 24.05.2019 č. V odňal účastníčke konania poskytovaný peňažný príspevok s účinnosťou od 01.01.2019 a jeho výplatu k uvedenému dátumu zastavil.

14. Proti tomuto rozhodnutiu úradu účastníčka konania podala dňa 31.05.2019 v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom s poukazom na svoj naďalej pretrvávajúci nepriaznivý zdravotný stav nesúhlasila s rozhodnutím úradu.

15. Dňa 17.07.2019 bola ústredím vykonaná sociálna posudková činnosť, pri ktorej bolo zistené, že posudzovaná osoba býva v spoločnej domácnosti so svojim druhom, synom a dcérou. Podľa vyjadrenia posudzovanej osoby v roku 2009 počas tehotenstva mala subarachnoidálne krvácanie do mozočku, upadla do kómy a následne bola operovaná na neurochirurgii. Od tej doby trpí poruchou rovnováhy, máva časté závratové stavy, stráca stabilitu pri chôdzi a zanáša ju do strán, preto k zabezpečeniu stability používa vychádzkovú palicu. Pre pohybové obmedzenia nevládze chodiť, chôdza je o širšej báze s úchylkou doľava a je schopná pohybu len na krátke vzdialenosti s potrebou prestávky. Pohybové obmedzenia sú sprevádzané celkovou slabosťou, dýchavičnosťou a zníženou fyzickou výkonnosťou. Problémy má aj psychického charakteru, je depresívne ladená, nespokojná, nervózna a v noci zle spáva. Posudzovaná osoba je správne orientovaná a nemá narušenú orientačnú schopnosť. Všetky svoje aktivity prispôbuje svojmu aktuálnemu zdravotnému stavu. Okrem návštevy zdravotníckych zariadení využíva OMV v rámci rodiny na rodinné návštevy, osobné nákupy, do kaderníctva, kozmetického salónu, na kultúrne a spoločenské podujatia a na vybavovanie úradných záležitostí.

16. Žalovaný v odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej uviedol, že posudkový lekár ústredia po preskúmaní zdravotnej dokumentácie nachádzajúcej sa v spisovej dokumentácii úradu, ako aj doložených lekárskeho nálezov v odvolacom konaní (lekársky nález z neurologickej ambulancie zo dňa 29.07.2019, lekárskeho nález z internej ambulancie zo dňa 01.08.2019 a z ortopedickej ambulancie zo dňa 06.08.2019, lekárskeho nález z gynekologickej ambulancie zo dňa 18.02.2019, lekárskeho nález z ambulancie hematológie a transfúziológie zo dňa 22.10.2018, 10.01.2019, 15.03.2019 a 17.06.2019, lekárskeho nález z neurologickej ambulancie zo dňa 18.10.2018 a 19.03.2019 a lekárskeho nález z interného predoperačného vyšetrenia zo dňa 09.04.2019), vydal dňa 07.08.2019 lekárskeho posudok č. UPS/T Mieru funkčnej poruchy posudzovanej osoby stanovil pre najzávažnejšie zdravotné postihnutie na 50 % tak, ako prvostupňový správny orgán podľa časti V.3.písm.c/ prílohy č. 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu pre nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov) - cerebelárne poruchy - ťažkú poruchu (neo + paleocerebelárna porucha). Na základe stabilizovaného stavu oproti minulosti bola určená MFP na dolnej hranici percentuálneho rozpätia 50-80 %.

17. Posudzovaná osoba je liečená aj pre poruchy chrbtice a pre inkontinenciu moču II. stupňa (inkontinencia stresová udávaná pri vyšetrení od 01/2019 počas gravidity), avšak tieto ochorenia nedosahujú 50 % MFP.

18. Posudkový lekár ďalej konštatoval, že posudzovaná osoba je po preštudovaní doložených odborných nálezov a hodnotenia všeobecného lekára, fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím. V roku 2009 prekonala subarachnoidálne krvácanie do mozočku, ako následok stavu po krvácaní do zadnej jamy lebečnej z A-V malformácie dňa 12.10.2009, stav s operáciou a následkami neurologického poškodenia v zmysle kvadruparézy, t.č. je už v štádiu zlepšovania a stabilizácie zdravotného stavu podľa dokladovaných opakovaných neurologických nálezov z roku 2018 a roku 2019, ako aj po posúdení opakovaných vyšetrení CT mozgu so stabilizáciou stavu - nálezu, ktorý je bez nových zmien oproti CT z roku 2011.

19. Posudzovaná osoba udáva poruchy chôdze, poruchu reči, poruchu stability pri chôdzi. Pri chôdzi používa vychádzkovú palicu za účelom zabezpečenia stability. Podľa hodnotenia všeobecného lekára - orientácia je správna, poloha je aktívna, postoj a chôdza je istá a poruchy kontinencie nie sú prítomné. Neurológ hodnotí stav ako mierne zlepšený, chôdza je o širšej báze s úchylkou doľava. Svalový tonus na horných aj na dolných končatinách je v norme. Posudzovaná osoba sa subjektívne cíti dobre a pred tromi mesiacmi porodila zdravú dcéru. O postupnom zlepšovaní funkčného nálezu posudzovanej osoby svedčí aj: v rozsudku súdu zo dňa 28.06.2016 k žiadosti o zverenie syna do opateru posudzovanej osoby, je jej zdravotný stav posúdený v lekárskom náleze zo dňa 29.05.2015 s uvedením, že je plne

sebestačná pri väčšine sebaobslužných úkonoch bez kompenzačných pomôcok a tiež je prihladená aj na normálny funkčný nález neurológa zo dňa 14.03.2017.

20. Posudkový lekár ústredia uzavrel, že posudzovaná osoba podľa §14 ods.6 písm. a/, b/, c/ zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu nie je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, pretože netrpí ťažkou poruchou mobility, ťažkým duševným ochorením s často sa opakujúcimi prejavmi agresivity, neovládateľného alebo nepredvídateľného správania (z psychiatrického vyšetrenia zo dňa 19.09.2018 vyplýva, že u posudzovanej osoby ide o poruchu správania a konania, ktorá je po subarachnoidálnom krvácaní v roku 2009. U psychiatra bola len raz vyšetrená v mesiaci september 2017) a ťažkou poruchou sfinkterov a nespĺňa ani kritéria na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla podľa §14 ods.10 písm. b/ zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, nakoľko nie je zaradená do chronického dialyzačného programu, alebo do transplantáčného programu ani sa jej neposkytuje akútna onkologická liečba a pri hematológickom ochorení aj udržiavacia liečba. Odňatie peňažného príspevku bolo opodstatnené.

21. Z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia posudzovaná osoba je odkázaná na sprievodcu; termín opätovného posúdenia zdravotného stavu posudkový lekár ústredia stanovil na október 2023.

22. Uvedené závery boli následne prenesené do komplexného posudku ústredia č. UPS/T zo dňa 19.08.2019, v ktorom sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia ústredie nenavrhuje naďalej kompenzovať peňažným príspevkom na zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Podľa §2 ods.3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, ťažké zdravotné postihnutie je zdravotné postihnutie s MFP najmenej 50%.

23. Žalovaný v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia uzavrel, že na základe stanovenej MFP 50% a vyššie uvedeného sa posudzovaná osoba považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, ale nie je podľa § 14 ods.6 písm. a/, b/, c/ zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom a podľa §14 ods.10 písm. b/ v spojení s § 38 ods.9 písm. b/ zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu nie je odkázaná na zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, preto sa naďalej nenavrhuje peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla a citoval uvedené ustanovenia zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu.

24. Žalovaný k námietkam uvedeným v odvolaní, týkajúcich sa zdravotného stavu účastníčky konania, uviedol, že pri výkone druhostupňovej lekárskej posudkovej činnosti posudkový lekár ústredia vychádzal z diagnostického záveru vyplývajúceho z predložených odborných lekárskeho nálezov nachádzajúcich sa v spisovej dokumentácii úradu, ako aj z doložených lekárskeho nálezov v odvolacom konaní, pričom zohľadnil všetky odborné lekárske nálezy tak, ako je to uvedené v lekárskom posudku zo dňa 07.08.2019 a v jeho záveroch.

II.

Argumenty žalobkyne v podanej žalobe

25. Žalobkyňa žalobou pôvodne podanou na Krajský súd v Košiciach dňa 25.11.2019 sa domáhala preskúmania štyroch rozhodnutí žalovaného a rozhodnutí Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, týkajúcich sa peňažných príspevkov na kompenzáciu. Uznesením zo dňa 09.12.2019 postúpil Krajský súd v Košiciach správnu žalobu Krajskému súdu v Prešove ako miestne príslušnému na konanie v zmysle § 13 ods.3 SSP.

26. Žalobkyňa v žalobe konštatovala, že dňa 23.09.2019 jej boli doručené rozhodnutia žalovaného zo dňa 18.09.2019, ktorými boli potvrdené rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov zo dňa 24.05.2019, ktorými jej nebol priznaný žiadaný peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla a zároveň jej bol dramaticky znížený a dovtedy opakovane potvrdený zvyšujúci sa rozsah osobnej asistencie, a tiež odňaté dovtedy opakovane potvrdené nároky na peňažné príspevky na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového

vozidla a s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia. Žalobou napadnuté rozhodnutia boli vydané na základe komplexného posudku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov zo dňa 17.05.2019 a komplexného posudku žalovaného zo dňa 19.08.2019, ktoré boli vyhotovené v nadväznosti na základe jej podanej žiadosti o priznanie peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla.

27. Proti týmto rozhodnutiam orgánov verejnej správy žalobkyňa podala v zákonnej lehote správnu žalobu, ktorú odôvodňuje nasledovne: Na úrad práce, sociálnych vecí a rodiny sa s pomocou svojej matky obrátila so žiadosťou o pomoc vzhľadom na nepriaznivý zdravotný stav, ktorý u nej nastal v dôsledku komplikácií v tehotenstve, a to náhleho krvácania do oblasti mozočka, kedy upadla do bezvedomia a absolvovala život zachraňujúcu operáciu. Tieto udalosti neostali bez následkov, pričom ich dôsledky bez výraznejších zmien pociťuje doteraz. Od tejto doby potrebuje permanentnú pomoc, aby mohla viesť plnohodnotný život, ktorá však pre ňu a jej blízke osoby znamená takú záťaž, že opakovane žiadala o pomoc prostredníctvom žiadostí o peňažné príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia. Tieto jej v tom ktorom období boli aj priznané a pomáhali jej prekonávať prekážky jej zdravotného postihnutia, a aj vďaka nim a obetavej pomoci svojich blízkych vychováva takmer 10-ročného syna K. a 6-mesačnú dcérku K..

28. Trvalými, v lekárskejších správach opakovane potvrdenými dôsledkami jej zdravotného postihnutia sú najmä problémy s koordináciou pohybu pri chôdzi, strata rovnováhy, závrate, časté bolesti hlavy, slabosť rúk aj nôh, neistota v rukách (vypadávajú jej veci, rozlievanie), bolesti chrbtice, rýchly nástup únavy, problémy so spánkom, problémy s rečou (nezrozumiteľná, pomalé tempo), problém s kognitívnymi schopnosťami v prípade dlhších viet, komplikovanejšieho obsahu, rýchla unaviteľnosť pri čítaní, udržaní pozornosti, časté pocity smútku, niekedy apatie, depresívna nálada.

29. Trvalé zdravotné následky opakovane pri posúdení uznali tak úrad práce, ako aj ústredie práce a priznali jej viaceré peňažné príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia. Trvalé zdravotné následky potvrdila aj Sociálna poisťovňa, ktorá vyhodnotila obmedzenie jej spôsobilosti vykonávať zárobkovú činnosť na 70 %.

30. Zmena nastala po tom, ako žiadala o priznanie peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, keď úrad práce a následne aj ústredie práce začali podľa jej názoru účelovo inak interpretovať lekárske nálezy, ktoré stále konštatujú pretrvávajúce zdravotných následkov tak v oblasti chôdze, neurologických potiaží (závraty, bolesti hlavy, neistota rúk, depresívna nálada), ako aj v oblasti kognitívnych a komunikačných funkcií, a vyhodnotili ich tak, že došlo k takému rapidnému zlepšeniu jej zdravotného stavu, že je úplne sebestačná (okrem miernych rečových problémov) a znížili rozsah nároku na osobnú asistenciu z 940 na 12 hodín, dokáže sa napriek problémom pri chôdzi (rovnováha, závrate, zanášanie do jednej strany) presúvať prostriedkami verejnej hromadnej dopravy, a teda nie je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, v dôsledku čoho jej odňali peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla a nepriznali peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla. Tiež správne orgány usúdili, že jej zanikol nárok aj na peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia.

31. S namietanými rozhodnutiami úradu práce a potvrdzujúcimi rozhodnutiami ústredia práce sa žalobkyňa nestotožnila z dôvodu, že tieto rozhodnutia sú založené na neúplnom a nedostatočnom vyhodnotení jej zdravotného stavu; tieto rozhodnutia založené na nesprávnom vyhodnotení predložených lekárskejších správ od lekárov-špecialistov, resp. účelovo zmenenej interpretácii záverov lekárov špecialistov; úrad práce ani ústredie práce sa nevysporiadali s reálnymi dôsledkami jej ťažkého zdravotného postihnutia, keď tieto účelovo zľahčili, resp. vyhodnotili, že tieto majú byť dostatočne kompenzované bežnou pomocou zo strany jej blízkych (partner, matka); sú založené na nedostatočnom posúdení sociálnych dôsledkov, ktoré jej zo zdravotného postihnutia vyplýva pri snahe viesť plnohodnotný rodinný život a zabezpečiť starostlivosť o jej dve maloleté deti.

32. Žalobkyňa ďalej bližšie poukázala na konštatovanie správnych orgánov, že nie je v oblasti mobility a orientácie odkázaná na osobnú asistenciu, hoci podľa jej názoru má zníženú pohybovú schopnosť samostatne sa premiestňovať, nevládze chodiť, len na krátke vzdialenosti, trpí poruchou rovnováhy a používa vychádzkovú palicu. K týmto skutočnostiam uviedla, že úrad práce ani ústredie práce bližšie

neuvádzajú, kto jej má pri premiestňovaní pomáhať, resp. správne orgány ju odkazujú na pomoc matky a partnera. Nijakým spôsobom však nereflektujú na to, že partner zanechal prácu v dôsledku nevyhnutnosti poskytovania pomoci po narodení dcéry K., pričom toto je pre nich dlhodobou neudržateľnou stav, aby nepracoval. Matka jej s vypätím síl pomáha, čo však ani pre ňu nie je dlhodobou udržateľné, lebo sama má zdravotné problémy a tiež sa stará o svoju chorú matku. Uvedené závery úradu práce a ústredia práce nezodpovedajú účelu poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu, ktoré okrem iného majú aj pomáhať pri začlenení do spoločnosti či umožniť osobe so zdravotným postihnutím viesť plnohodnotný a nezávislý život.

33. Žalobkyňa zvlášť namieta konštatovanie správnych orgánov, že toho času je jej zdravotný stav stabilizovaný, resp. sa zlepšuje. Toto hodnotenie zo strany úradu práce a ústredia práce nie je podložené žiadnou lekárskou správou, nakoľko jej zdravotný stav zostáva nezmenený, ale so všetkými dôsledkami, ktoré sú lekármi od mozgovej príhody v roku 2009 konštatované s tým, že stabilizácia nastala v zmysle, že žiadne ďalšie život ohrozujúce zmeny na mozgu sa nerozvinuli.

34. Opieranie sa o vyjadrenia o zlepšovaní jej zdravotného stavu, popísané v rozsudku pri zverení syna do jej osobnej starostlivosti, je podľa názoru žalobkyne hodnotenie lekára výlučne za účelom informácie pre súd, či jej môže zveriť do starostlivosti dieťa, pričom v tej dobe hodnotenie jej sebestačnosti bolo aj vzhľadom na to, že využívala peňažné príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, najmä osobnú asistenciu, a teda žalobkyňa preukázala svoju pripravenosť sa o syna starať.

35. Sporné konštatovanie zo sociálneho posúdenia, že úkony sebaobsluhy je schopná vykonávať samostatne, hoci tak to žalobkyňa neuvádzala, zároveň chod domácnosti zabezpečuje jej partner, ktorý v tom čase chodil na dvojtýždňové pracovné turnusy do zahraničia, no pomoc jej netreba, lebo jej ju zabezpečí rodina, ktorá jej zabezpečuje aj prepravu, nemajú žiadnu logickú koherentnosť.

36. K záveru, že so všetkými zdravotnými obmedzeniami jej má pomôcť sprievodca, žalobkyňa namietala, že chce viesť aktívny život, riadne sa starať o svoju rodinu, chce byť jej aktívnym členom, a nie príťažou v tom smere, že napríklad ako teraz partner zanechal prácu, aby jej pomáhal s domácnosťou a starostlivosťou o dcérku.

37. Žalobkyňa zastáva názor, že uvedené peňažné príspevky, ktoré poberala, či o ktoré žiada, jej pomáhali a budú pomáhať pri prekonávaní bariér, ktoré vyplývajú z jej ťažkého zdravotného postihnutia a pomôžu, aby viedla plnohodnotný a aktívny život tak, aby nebola na príťaž či úkor svojich najbližších a celého okolia, a aby sa cítila aktívnym členom rodiny a spoločnosti pri zachovaní jej dôstojnosti a nezávislosti.

38. Postupom a rozhodnutiami správnych orgánov boli porušené jej práva, ktoré jej garantuje Ústava SR, a tiež Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorý nadobudol pre Slovenskú republiku platnosť dňa 25.06.2010, zverejnením v zbierke zákonov č. 317/2010, a to najmä právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručenú v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. V zmysle judikatúry Ústavného súdu SR toto právo subsumuje aj právo na zákonný postup orgánov verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov bolo porušené jej právo na nezávislý spôsob života a začlenenie do spoločnosti zaručené v čl. 19 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, v rámci ktorého zmluvné strany uznávajú rovnaké práva všetkých osôb so zdravotným postihnutím žiť v spoločenstve s rovnakými možnosťami voľby na rovnoprávnom základe s ostatnými, prijímú účinné a primerané opatrenia, ktoré umožnia plné využívanie tohto práva osobami so zdravotným postihnutím a ich plné začlenenie a zapojenie do spoločnosti a o. i. zabezpečia, aby osoby so zdravotným postihnutím mali možnosť zvoliť si miesto pobytu, ako aj to, kde a s kým budú žiť na rovnakom základe s ostatnými a aby neboli nútené žiť v určitom konkrétnom prostredí a aby osoby so zdravotným postihnutím mali prístup k celému spektru podporných služieb, či už domácich alebo pobytových a ďalších komunitných podporných služieb vrátane osobnej asistencie, ktoré sú nevyhnutné pre nezávislý život v spoločnosti a pre začlenenie sa do nej a ktoré zabraňujú izolácii a segregácii v spoločnosti.

39. Rozhodnutiami správnych orgánov ďalej bolo porušené jej právo na osobnú mobilitu, zaručené v čl. 20 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, v rámci ktorého zmluvné strany sa zavazujú

prijat' účinné opatrenia na zabezpečenie osobnej mobility s najväčšou možnou nezávislosťou pre osoby so zdravotným postihnutím, a to aj tým, že uľahčia osobnú mobilitu osôb so zdravotným postihnutím takým spôsobom a v takom čase, aký si zvolia ony samy, a to za prijateľné ceny.

40. Na základe vyššie uvedených skutočností žalobkyňa je toho názoru, že rozhodnutia žalovaného aj prvostupňového správneho orgánu vychádzajú z nesprávneho skutkového a právneho posúdenia veci, neboli zohľadnené a posúdené a správne interpretované zistenia a predložené lekárske nálezy, sociálne zisťovanie nebolo do rozhodnutí riadne zapracované a závery v rozhodnutiach nie sú dostatočne zdôvodnené, najmä čo sa týka odňatia redukcie už priznaných peňažných príspevkov, a teda ako také sú v rozpore s Ústavou SR, Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a Správnym poriadkom.

41. Na základe ustanovenia § 191 ods. 3 Správneho súdneho poriadku žalobkyňa navrhuje, aby krajský súd súčasne zrušil aj rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov zo dňa 24.05.2019, ako rozhodnutia orgánu verejnej správy nižšieho stupňa, ktoré predchádzali odvolaciemu konaniu a trpia rovnakými hmotnými a procesnými vadami a podľa § 191 ods. 4 Správneho súdneho poriadku vec vrátil žalovanému, prípadne Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov ako orgánu verejnej správy nižšieho stupňa na ďalšie konania.

42. Žalobkyňa písomným podaním doručeným súdu dňa 13.02.2020 doplnila správnu žalobu v sociálnych veciach o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správneho orgánu o podrobnejší opis bariér a obmedzení, ktoré jej v bežnom živote vznikajú v dôsledku jej zdravotného stavu.

43. Čo sa týka problémov s rovnováhou, stabilitou na zlepšenie prejavov berie lieky, napriek tomu sa jej často vyskytujú situácie, že stratí rovnováhu, do niečoho narazí a zamoce ju. Tieto situácie sa jej stávajú aj v autobuse, zamoce ju, musí si sadnúť, potrebujem pomoc inej osobe, aby si počas jazdy, pri nastupovaní alebo vystupovaní nespravila úraz. V dôsledku liekov sa jej robia ľahko modriny na tele, preto si musí dávať pozor na možné pády a udretia. V dôsledku týchto problémov sa musela vzdať aj viacerých jej obľúbených aktivít ako bicyklovanie, korčuľovanie, aerobik (zhoršená koordinácia pohybov) a hľadá si iné aktivity.

44. Čo sa týka jemnej motoriky, túto má tiež značne zhoršenú, má značné ťažkosti udržať predmety v rukách, problémy sú najmä v prípade ťažších vecí ako sú knihy, prípadne potreby jemnej manipulácie s predmetmi (drobné a krehké veci). V dôsledku toho niektoré domáce práce robí výlučne partner, varí len on, musí jej pomáhať pri zapínaní gombíkov, zipsov, manipulácii so šnúrkami a podobne, tiež jej pomáha okolo bábätká pri úkonoch, ktoré nedokáže spraviť kvôli motorike.

45. V dôsledku zdravotného postihnutia má zhoršený aj komunikačný prejav, ťažšie rozpráva, nie je jej dobre rozumieť, čo jej robí problém najmä v kontakte s úradmi a inštitúciami, musí niekto s ňou ísť, aby nedošlo k nedorozumeniu. Tiež často zabúda, nevie si spomenúť, čo chcela povedať. Má trvalo poškodené hlasivky, nemôže spievať, čo predtým rada robila.

46. Napriek jej zdravotným obmedzeniam by chcela viesť plnohodnotný život, starať sa o svoje dieťa, o rodinu, byť plnohodnotným členom svojej rodiny a nielen na príťaž. Chcela by sa zamestnať v chránenej dielni, byť pre seba a svoju rodinu prínosom.

III.

Vyjadrenie žalovaného k správnej žalobe

47. K žalobe sa vyjadril žalovaný vyjadrením zo dňa 20.02.2020, v ktorom zotrval na skutkovej a právnej argumentácii uvedenej v preskúmanom rozhodnutí. Argumentoval, že rozhodnutie v predmetnej veci je podľa § 14 ods.6 písm. a/, b/, c/ a ods.10 písm. b/ v spojení s § 38 ods.1 písm. b/ bod 2. a ods.9 písm. b/ zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu predovšetkým odbornou medicínskou otázkou v zmysle §11 ods.11 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu. Nejde pritom o formálne právne posúdenie, ale o vysokošpecializované odborné posúdenie zdravotného stavu a z neho vyplývajúcich sociálnych dôsledkov pre žalobcu, ako posudzovanú osobu.

48. K námietkam uvedeným v správnej žalobe spracoval z vyššie uvedeného dôvodu dňa 12.02.2020 podrobné stanovisko posudkový lekár žalovaného MUDr. I. S., v ktorom medicínsky vyčerpávajúcim spôsobom, ako aj dostatočne zreteľne a faktograficky v jednotlivých bodoch odôvodňuje zhodnotenie zdravotného stavu žalobkyne a v jednotlivých bodoch vyvracia jeho žalobné námietky.

49. Posudkový lekár žalovaného mal k dispozícii celú posudkovú dokumentáciu, t.j. bola komplexne zhodnotená celá doložená zdravotná dokumentácia, vrátane doložených lekárskeho nálezov v odvolacom konaní a v súlade s ustanovením § 11 ods.10 zákona o peňažných príspevkoch bol dňa 07.08.2019 vypracovaný lekársky posudok žalovaného, ktorý vychádza z aktuálnych lekárskeho nálezov, ktoré boli úplné, postačujúceho rozsahu a požadovanej kvality. Posudkový lekár ústredia teda nemal pochybnosti o správnosti diagnostických záverov a lekárskeho posudok vyhovuje kritériám spoľahlivo zisteného skutkového stavu.

50. Posudkový lekár žalovaného mal k dispozícii aj dokumentáciu z výkonu sociálnej posudkovej činnosti, o čom svedčí aj skutočnosť, že pred lekárskeho posudkovou činnosťou bola dňa 17.07.2019 vykonaná sociálnym pracovníkom žalovaného sociálna posudková činnosť v domácnosti žalobkyne a lekárskeho posudok bol vypracovaný posudkovým lekárom žalovaného až dňa 07.08.2019. Posudkový lekár žalovaného tak vychádzal aj zo získaných podkladov príslušného sociálneho pracovníka v zmysle § 13 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu. So žalobkyňou, ako posudzovanou osobou, bol na mieste vyhotovený písomný záznam z vykonanej sociálnej posudkovej činnosti - Záznam z výkonu sociálnej posudkovej činnosti zo dňa 17.07.2019 (v ktorom môže k výkonu sociálnej posudkovej činnosti posudzovaná osoba podávať aj návrhy a námietky(v danom prípade zo strany žalobkyne nie sú uvedené žiadne).

51. Žalovaný preto nesúhlasí s tvrdením žalobkyne o neúplnom a nedostatočnom vyhodnotení jej zdravotného stavu a dodáva, že lekárskeho posudok žalovaného spĺňa všetky požiadavky úplnosti, celistvosti a presvedčivosti, nie je v rozpore s diagnostickými závermi, ktoré vyplývajú z predložených odborných lekárskeho nálezov, vysporiadava sa so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, je preto dostačujúcim dôkazom pre posúdenie správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia.

52. K žalobnej námietke, že žalobkyňa nebola žalovaným posúdená v súlade s jej zdravotnou dokumentáciou, nezaujato, a že lekárskeho posudok žalovaného nebol objektívny a nebol tak relevantným podkladom pre vyvodenie právnych záverov pri rozhodovacej činnosti, žalovaný argumentuje, že žalobkyňa si tak laicky osobuje posudzovať medicínske závery vyplývajúce z jednotlivých lekárskeho správ vo vzťahu k uplatnenému nároku a hodnotiť závery posudkového lekára žalovaného ako rozporné s lekárskeho nálezmi špecialistov. Žalovaný dôvodí, že z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že hodnotiť závery posudkového lekára žalovaného nemôže ani jednotlivý ošetrojúci lekár.

53. K žalobnej námietke, že žalobkyňa má trvalé zdravotné následky, čo potvrdila aj Sociálna poisťovňa, ktorá vyhodnotila obmedzenie spôsobilosti žalobkyne vykonávať zárobkovú činnosť na 70 % " žalovaný poukazuje, že zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení sa nevzťahuje na právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, a to ani subsidiárne, keďže jediným aplikovateľným hmotnoprávnym predpisom je zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, a pre posudkové závery je relevantná najmä príloha č. 3 uvedeného zákona.

54. Následne žalovaný poukázal na právne závery Najvyššieho súdu SR v rozsudkoch, ktoré špecifikoval spisovou značkou a dňom vydania, a zvlášť, že posúdenie miery funkčnej poruchy patrí do právomoci príslušných posudkových lekárov, ktorí posudzujú aj odkázanosť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, v danom prípade odňatie predmetného peňažného príspevku, že záver neurológa nie je dôvodom pre priznanie predmetného príspevku, nakoľko posudzovanie zdravotného stavu na účely priznania peňažných príspevkov na kompenzáciu je zverené posudkovým lekárom úradu a žalovaného, a nie ošetrojúcemu lekárovi.

55. K žalobnej námietke, že rozhodnutiami správnych orgánov bola porušená Ústava SR a, Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, žalovaný uviedol, že ide subjektívne tvrdenie žalobkyne, ktoré nemá nijaký skutkový ani právny základ a žalobkyňa ani neodôvodnila na akom základe došla

k takémuto záveru. Správna žaloba nie je dôvodná a vychádza len z presvedčenia, že napadnutým rozhodnutím žalovaného došlo k zásahu do subjektívnych práv žalobkyne. Neuvedla dôvody, prečo odborný lekárske posudok a následne vypracovaný komplexný posudok žalovaného nie je objektívny a je v rozpore s diagnostickými závermi, ktoré vyplývajú z predložených odborných lekárske nálezov.

56. Žalovaný zdôraznil, že rozhodnutie žalovaného nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom, pričom diskrečná právomoc správneho orgánu predstavuje ponechanie možnosti žalovanému v týchto intenciách formulovať svoje závery autonómne. Skutkové okolnosti, z ktorých pri voľnej úvahe žalovaný vychádzal boli zistené správnym procesným postupom, rozhodnutie žalovaného bolo z hľadiska aplikovanej právnej úpravy vecne správne a zákonné a z hľadiska hodnotenia dôkazov úplné, preto žalovaný navrhuje, aby krajský súd predmetnú žalobu podľa ako nedôvodnú zamietol. Požadoval, aby krajský súd nariadil vo veci pojednávanie.

57. K vyjadreniu žalovanej bolo pripojené aj Stanovisko k lekárske posudku posudkového lekára žalovaného MUDr. I. S. zo dňa 12.02.2020. Posudková lekárka uviedla, že pri posudzovaní zdravotného stavu žalobkyne zhodnotila a zohľadnila všetky lekárske nálezy nachádzajúce sa v spisovej dokumentácii prvostupňového správneho orgánu a naďalej trvá na závere lekárske posudku. Rozpísala zdravotný stav žalobkyne, lekárske nálezy doložené aj v odvolacom konaní. Zdôraznila, že v žiadnom prípade nie sú závery odborných nálezov účelovo zmenené, ako sa to uvádza v žalobe. Zhodnotenie pohybového aparátu chrbtice a hybnosť vo váhonosných kĺboch a členkových zhyboch dolných končatín veku primeraná, funkčné zmeny ľahkého až stredne ťažkého stupňa verifikované aj rtg vyšetrením, umožňujú klientke prekonávať bežné prekážky pri chôdzi. Klientka trpí poruchou rovnováhy, preto používa k isteniu pri chôdzi vychádzkovú paličku. Všeobecný lekár udáva postoj, chôdza istá, bez používania pomôcok. Posudková lekárka zhrnula, že žalobkyňa nespĺňa kritéria podľa § 14 ods. 8 podľa prílohy č. 6 I., II., III. na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou. Nespĺňa kritériá § 14 ods. 9 podľa prílohy č. 7 I., II. nedochádza k zvýšenému opotrebovaniu šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia - nie sú dokladované ochorenia v bode I. v stanovenom stupni postihnutia a ani nepoužíva technicky náročnú pomôcku -pomôcky zo zoznamu uvedených v bode II. Odňatie kompenzačného príspevku bolo opodstatnené. Je odkázaná na osobnú asistenciu podľa § 14 ods. 3 len pri dorozumívaní sa na úradoch. Zníženie počtu hodín osobnej asistencie len na potreby vybavovania úradných záležitostí klientky je správne. Pri posudzovaní klientky na našom pracovisku na kladené otázky odpovedá adekvátne a primerane k veku, hovorovej reči bolo rozumieť, nepotrebovala sprostredkovateľa, aj keď udáva poruchy reči. Je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby pri niektorých činnostiach uvedených v prílohe číslo 4 aj podľa hodnotenia posudkového lekára 1. stupňa Dr. E. len pri dorozumívaní. Horné končatiny nemá ťažko postihnuté, svalový tonus v nich je primeraný, spĺňa kritériá podľa § 14 ods. 3 na osobnú asistenciu len pri komunikácii na úradné účely a vyššie uvedených činnostiach dodatočne uznaných.

58. K námietkam žalobkyne v správnej žalobe posudková lekárka žalovaného uviedla: „K vyjadreniu sa klientky, že moje rozhodnutie pri hodnotení jej zdravotného stavu bolo založené na neúplnom a nedostatočnom vyhodnotení zdravotného stavu, resp. že boli nesprávne vyhodnotení predložené lekárske správy od lekárov špecialistov, resp. že boli účelovo zmenené interpretované mám námietky, nakoľko k takým úskokom som sa nikdy neznížila, aby som niekomu vedome tak mohla uškodiť. Vždy sa pridrižiam textu v odborných nálezoch a výsledkom v nich uvedených, ktoré zároveň aj odôvodňujú aj diagnózu a stupeň postihnutia v nich. V bode 2. - konštatovanie, že jej zdravotný stav je stabilizovaný, resp. že sa zlepšuje - nie je podložené žiadnou správou. K tomu: Vždy hodnotíme stav, ktorý vyvolal postihnutie - v čase, keď ochorenie vzniklo a aký rozsah malo potom, stav sa časom mení - v zmysle aj možnej progresie - pridružených komplikácií stavu alebo sa časom zlepšuje - komplexnou starostlivosťou, ako je to v jej prípade/rehabilitačná, medikamentózna liečba, regresia nálezu v oblasti mozgu - stabilizácia CT nálezu mozgu od roku 2011 a aj že nedošlo k ďalším život ohrozujúcim zmenám na mozgu, ale ani iných. Pacientka zo stavu kómy, kedy nebola spôsobilá žiadnych aktivít, bola ležiaca, nekomunikovala a ostatné k tomu náležité prítomné príznaky, ktoré vtedy mala, sa pominuli a došlo k zlepšeniu psychických, kognitívnych aj motorických prejavov. Je spôsobilá samostatného pohybu s oporou paličky k udržaniu správnej rovnováhy, došlo k navráteniu svojprávnosti klientky, keď jej bola odňatá predtým pre stav po operácii mozgu, teda že je orientovaná správne, aj primerane komunikuje v prípade potreby vo vzťahu so sociálnym prostredím. Priznaný status preukazu osoby s ŤZP so sprievodcom jej má umožniť pomoc v prípade potreby pri vykonávaní mobility, orientácie, komunikácie so sociálnym prostredím ako to definujú kritériá § 14 ods. 11 na priznanie odkázanosti na sprievodcu.

Opätovne dávam do popredia hodnotenie jej všeobecného lekára, ktorý je najčastejšie v kontakte s klientkou a ten zhodnotil stav ako vyššie opakovane popísané - habitus normostenický, orientácia správna, poloha aktívna, postoj istý, chôdza istá, poruchy kontinencie - bez poruchy všeobecný lekár Dr. Abu G. dňa 20.06.2017 a 23.08.2018. Teda udáva podstatné zlepšenie oproti stavu z roku 2009, kedy bola v kóme ležiaca. Subjektívne ťažkosti udáva poruchy stability, občasné bolesti hlavy, nespavosť, bolesti chrbtice a sťažený kontakt kvôli poruche reči.“

IV.

Vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovanej (replika)

59. Žalobkyňa v replike uviedla, že zotrúva na všetkých tvrdeniach ako aj právnych záveroch, ktoré uviedla v žalobe. Tvrdenia žalovaného v jeho replike považuje za nedôvodné a nespôsobilé pre vyvrátenie dôvodnosti podanej žaloby.

60. V prílohe repliky žalovaného označenej ako „Stanovisko k lekárskeму posudku“ zo dňa 12.02.2020 (v texte ďalej aj ako „príloha k replike žalovaného“), doktorka (posudková lekárka žalovaného) opakovane vyzdvihuje skutočnosť, že došlo k zlepšeniu zdravotného stavu žalobkyne v porovnaní s jej zdravotným stavom z roku 2009, pričom selektívne poukazuje na rôzne časti správ špecialistov. Na uvedené však nemožno vziať zreteľ tak v rámci tohto súdneho konania, ako ani v rámci posudkovej činnosti. Nemožno rozhodovať o nepriznaní, znížení, či odňatí toho-ktorého príspevku, či kompenzácie za pretrvávajúce zdravotné postihnutie na základe porovnávania, či dávania do pomeru zdravotného stavu v roku 2009 so zdravotným stavom ku dňu vyhotovovania či už lekárskeho posudku alebo komplexného posudku. Vtedy bola pacientka ležiaca v kóme dva týždne a „teraz“ je to odhodlaná žena, matka dvoch zdravých detí majúca aj partnera a starostlivú matku snažiacu sa o začlenenie do spoločnosti, v čom jej až do 01.01.2019 pomáhal štát skrz kompenzácie, či už zvýšených nákladov na hygienu alebo nadmerné opotrebenie ošatenia alebo prostredníctvom príspevku na asistenta. Preto, aby mohol žalovaný rozhodnúť o (ne)priznaní tej -ktorej finančnej pomoci je potrebné posudzovať zdravotný stav žalobkyne od posledného obdobia, kedy jej bola vyplatená finančná kompenzácia, a nie odo dňa vzniku zdravotného problému.

61. Žalobkyňa poukazuje, že v prílohe repliky žalovaného sú posudkovou lekárkou opätovne vyzdvihované tie časti špecialistov, ktoré hoc aj len čiastočne konštatujúcu zlepšenie stavu žalobkyne a v zásade tieto znejú ako „mierne zlepšenie“, „zlepšenie oproti stavu z roku 2009“, či „stav stabilizovaný“, a generálne to doktorka zhrňuje aj v poslednom odseku svojho stanoviska. Všetky 3 „nové“ komplexné posudky nemožno považovať za objektívne, keďže sú všetky 3 v zásade obsahovo totožné, pričom od posledného vyhotovenia komplexného posudku v decembri roku 2017 nie je v žiadnom spise, a dokonca nie je uvedená ani v prílohe repliky žalovaného, žiadna správa špecialistu, ktorá by predstavovala taký neprekonateľný dôkaz, ktorý by určito determinoval zásadné zlepšenie zdravotného stavu žalobkyne oproti stavu k 16.01.2012. Účelová povaha posudzovania zdravotného stavu žalobkyne vyplýva aj z toho, že až v tomto poslednom komplexnom posudku bolo stanovené obdobie, kedy by mal byť zdravotný stav žalobkyne opätovne prehodnotený 2023.

62. Selektívnosti výberu nasvedčuje aj nasledujúca skutočnosť:

63. Podľa § 13 ods. 1 písm. c/ zákona č. 447/2008 Z.z. sociálna posudková činnosť na účely tohto zákona je posudzovanie prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti.

64. Podľa § 13 ods. 8 zákona č. 447/2008 Z .z, posudzovanie prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti, zahŕňa najmä hodnotenie dopravných systémov a podmienok bývania vrátane prístupnosti stavieb občianskeho vybavenia podľa osobitného predpisu.

65. Ako však vyplýva zo záznamu o sociálnej posudkovej činnosti vykonanej zamestnancom úradu zo dňa 17.07.2019, a na ktorý poukazuje aj žalovaný, a ktorý ako dôkaz o tom, ako sa v sociálnej oblasti preukázali následky ťažkého zdravotného postihnutia žalobkyne, tak posledný odsek na jeho strane č. 2 nepredstavuje splnenie zákonnej povinnosti uvedenej v § 13 ods. 8 zákona č. 447/2008 Z.z.. Posudzujúca osoba v rámci výkonu svojej sociálnej posudkovej činnosti mala v tejto časti vyplniť záznam tak, ako jej to ukladá vyššie nami citovaný zákon a teda v rozsahu „hodnotenia dopravných systémov a podmienok bývania vrátane prístupnosti stavieb občianskeho vybavenia podľa osobitného predpisu“, a až následne mohla ukončiť sociálnu posudkovú činnosť. Pre tento nedostatok tak tento záznam ako listinný dôkaz, ktorý taktiež tvoril podklad pre vydanie komplexného posudku trpí vadou,

ktorá by mohla byť subsumovaná pod vadu nepreskúmateľnosti, ako aj pod vadu nedostatočného zistenia skutkového stavu, v dôsledku čoho tak komplexný posudok minimálne vo vzťahu k posúdeniu opodstatnenosti na priznanie príspevku na zvýšenie využívania motorového vozidla ZŤP osobou, taktiež trpí rovnakými vadami. V tomto prípade týkajúceho sa žalobkyne vo vzťahu k otázke posúdenia oprávnenosti na priznanie príspevku na zvýšenie nákladov na používanie OMV je práve táto časť záznamu dôležitá, nevynímajúc jeho prílohu - dotazník vyplnený žalobkyňou, v ktorom uvádza, ktorých činností sa môže zúčastňovať vďaka OMV. Tieto skutočnosti sú zo strany žalovaného v rámci vydávania tak prvostupňového, ako aj druhostupňového rozhodnutia neprípustne marginalizované. Navyše aj v samotnom zázname v časti týkajúcej sa otázok zabezpečovania si prepravy je v poslednom odseku uvedené, čo by všetko mala posudzujúca osoba v rámci výkonu sociálnej posudkovej činnosti posúdiť, preskúmať a následne do záznamu uviesť, ale aj napriek tomu to tak neurobí, ale len stroho konštatuje „v rámci rodiny“ a následne žalovaný uvádza, že „žalobkyňa spôsobilá na prepravu hromadnou dopravou, že si má sadnúť na miesta vyhradené pre ZŤP osoby“ a navyše jej odporúča, „že ak sú tie miesta obsadené, tak ich voľnosť má zabezpečiť šofér“, pričom tieto závery konštatuje a odporúčania uvádza žalovaný bez toho, aby mal aspoň v minimálnej miere zistený skutkový stav pre uvedenie tohto záveru. Potom vyvstáva otázka, na základe čoho mohol žalovaný prijať takýto všeobecný záver, keď o ňom niet dôkazu?

66. V nadväznosti na uvedené žalobkyňa poukazuje na vyššie zmienený dotazník, v ktorom žalobkyňa uvádza 3 z 5 tam uvedených činností resp. aktivít, pri ktorých využíva osobné motorové vozidlo, čo však žalovaný relativizuje tým, že sa žalobkyňa môže prepravovať aj hromadnou dopravou a sedieť na tam uvedených miestach pre osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, čo je vrcholne neúctivé voči osobe, ktorá v mladom veku utrpela také zdravotné postihnutie, ktoré jej ostalo dokonca život. Žalobkyňa sa žiadosťou o príspevok na kúpu motorového vozidla snažila len komplexnejšie začleniť do spoločnosti, a necítiť sa ako člen tejto spoločnosti na jej okraji. Opätovne tu vyvstáva selektívnosť pri vyhodnocovaní skutočností pre odňatie príspevku na asistenta.

67. V súvislosti s dotazníkom žalobkyňa uvádza, že na zlepšenie problémov s rovnováhou a stabilitou, na zlepšenie prejavov berie žalobkyňa lieky. Napriek tomu sa jej často vyskytujú situácie, že stratí rovnováhu, do niečoho narazí, zamoce sa. Tieto situácie sa jej stávajú aj v autobuse, musí si sadnúť, potrebuje pomoc inej osoby, aby si počas jazdy sadla a pri nastupovaní alebo vystupovaní neutrpeľa úraz. V dôsledku liekov sa jej robia ľahko modriny na tele, musí si preto dávať na možné pády a udretia ešte väčší pozor. V dôsledku týchto problémov sa musela vzdať aj viacerých svojich obľúbených aktivít ako bicyklovanie, korčule, aerobik (zhoršená koordinácia pohybov).

68. Opodstatnenie podania žiadosti ako aj jej vyhoveniu predstavuje aj skutočnosť, ktorá je opísaná v rozsudku Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6CoP/33/2016, v ktorom je uvedené ako vlastnú matku vníma jej syn, že sa za ňu hanbí na verejnosti, lebo vyzerá ako opitá a žalovaný tohto človeka „odbije“, aby chodil hromadnou dopravou a v prípade závratov, aby si sadol na miesta pre ZŤP osoby. Toto odporúčanie majúce záväzný záver vyjadrený v rozhodnutí žalovaného je navyše v rozpore s údajmi o tom, že žalobkyňa stále trpí závratmi, a jej subjektívnym opisom skutočností vôbec nevenuje žiadnu relevanciu.

69. Žalobkyňa výslovne k veci ešte uvádza, „Keď som žiadala príspevok na kúpu motorového vozidla, nechcela som ho šoférovať ja. To neuvádza ani zákon. Chcela som si otvoriť chránenú dielňu, prevádzkovať solárium. Auto som chcela na presúvanie sa za prácou a vecami spojenými s podnikaním. V chránenej dielni by som mala rovnako asistenta, čo je zo zákona dané. Zároveň sa v lekárskom posudku uvádza, že menovaná bola na základe žiadosti o kúpu osobného motorového vozidla predvolaná na osobné stretnutie s posudkovým lekárom za účelom objektivizácie motorického deficitu a odkázanosti na individuálnu prepravu, nakoľko si zriadila živnosť na prevádzkovanie športového zariadenia a zariadení slúžiacich na regeneráciu a rekondičiu, k čomu je potrebná motorická a funkčná zdatnosť, k šoférovaniu aj dokonalý zrak a dostatočná psychická vyváženosť so schopnosťou adekvátne reagovať na vzniknuté situácie, ktoré sú v rozpore s dovtedajším posúdením a odkázanosťou na individuálnu prepravu a potrebu osobnej asistencie. Lenže, vozidlo som nechcela ja šoférovať, nakoľko mi to zdravotný stav nedovoľuje a rovnako prikladám dohodu o skončení dohody o poskytnutí príspevku občanovi so zdravotným postihnutím na samostatnú zárobkovú činnosť, uzatvorenú podľa § 57 ods. 5 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti č. 18/37/057/4 podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím. Živnosť som po tom zrušila, ostala som tehotná a všetky kompenzácie, ktoré mi boli odňaté, bránia mne a mojim blízkym žiť plnohodnotný život, nakoľko partner nemôže pracovať, sama sa o dcéru nepostarám, nenakúpim, nenavarám.

70. K výzve na posudkovú komisiu na ÚPSVaR žalobkyňa uvádza: „Je podľa mňa čudné (neviem, či v súlade so zákonom) telefonicky v deň posudzovania vyzvať osobu pred posudkovým lekárom. V

deň, kedy bola posudková činnosť, už niekoľko dní spätne bola objednaná na neurológiu, MUDr. R.. Po odchode z neurológie bolo neodkladné podpísanie žiadosti na Mestskom úrade v Prešove. Podávala sa žiadosť na mestský nájomný byt, stretnutie s p. B. sme mali už dopredu dohodnuté. Po odchode z Mestského úradu som urýchlene išla na posudkovú komisiu na ÚPSVaR, kde pani doktorka už nebola. Nie je pravdou, že ako sa uvádza vo vyjadrení, moja matka chcela úmyselne zabrániť styku s posudkovou lekárkou. Je to nezmysel. A je klamstvo, že som kontaktovala pracovníčku úradu, že sa nachádzam v autobuse, bola som s priateľom na aute. Toto všetko vnímam ako zámerne zavádzanie, klamstvo ako pracovníkov, tak lekárky. “

71. Na základe vyššie uvedených skutočností možno rozhodnutia napádané žalobou žalobkyne považovať za arbitrárne, porušujúce jej práva v rozsahu ako to uvádza v žalobe. Žalobkyňa si dovoľila požiadať o príspevok na kúpu auta, výsledkom čoho je odňatie jej v podstate všetkých príspevkov, a to bez toho, aby na to zadala akýkoľvek dôvod.

72. Vzhľadom na uvádzané skutočnosti navrhujem, aby súd žalobe vyhovel v celom rozsahu a priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

V.

Posúdenie podstatných skutkových zistení a právne argumenty

73. Dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

74. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

75. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

76. Podľa § 23 ods. 2 písm. b/ SSP, sudca na krajskom súde koná a rozhoduje o správnych žalobách v sociálnych veciach.

77. Podľa § 199 ods. 1 písm. c/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny.

78. Podľa § 199 ods. 3 SSP, ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

79. Podľa § 177 ods. 1 SSP, správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

80. Podľa § 178 ods. 1 SSP, žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

81. Podľa § 180 ods. 1 SSP, žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý rozhodol o riadnom opravnom prostriedku, ak je žalobcom fyzická osoba alebo právnická osoba. Ak osobitný predpis nepripúšťa riadny opravný prostriedok, žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý vydal rozhodnutie alebo opatrenie.

82. Podľa § 191 ods. 1 SSP, správny súd rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ak

a/ bolo vydané na základe neúčinného právneho predpisu,

b/ ho vydal orgán, ktorý na to nebol zo zákona oprávnený,

c/ vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci,

d/ je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov,

e/ zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci,

f/ skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu,
g/ došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej.

83. Podľa § 191 ods. 3 písm. a/ SSP, ak správny súd zrušuje napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie žalovaného, v závislosti od okolností môže na návrh žalobcu súčasne zrušiť aj rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nižšieho stupňa, ktoré mu predchádzalo.

84. Podľa § 191 ods. 4 SSP, ak správny súd zrušuje rozhodnutie alebo opatrenie, podľa okolností môže aj bez návrhu súčasne vysloviť, že vec sa vracia na ďalšie konanie žalovanému, prípadne orgánu verejnej správy podľa odseku 3. Ak správny súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, lehota na vydanie rozhodnutia alebo opatrenia v ďalšom konaní začne orgánu verejnej správy plynúť až po doručení všetkých administratívnych spisov pripojených k prejednávanej veci.

85. Podľa § 191 ods. 6 SSP, právnym názorom, ktorý vyslovil správny súd v zrušujúcom rozsudku, je orgán verejnej správy v ďalšom konaní viazaný. Ak orgán verejnej správy v ďalšom konaní nepostupoval v súlade s právnym názorom správneho súdu a správny súd opätovne zrušil rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy z tých istých dôvodov, môže správny súd i bez návrhu v zrušujúcom rozsudku uložiť orgánu verejnej správy pokutu.

86. Podľa § 202 ods. 2 veta prvá SSP, správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne.

87. Podľa § 203 ods. 1 SSP, rozsah správnej žaloby fyzickej osoby a jej dôvody možno zmeniť alebo doplniť až do rozhodnutia správneho súdu.

88. Podľa § 203 ods. 2 SSP, pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

89. Krajský súd ako správny súd preskúmal napadnuté rozhodnutia a konanie, ktoré im predchádzalo, vypočul účastníkov konania, oboznámil sa s obsahom administratívneho spisu a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná.

90. Predmetom preskúmania je rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov zo dňa 24.05.2019, ktorým podľa § 38 ods.1 písm. b/bod 2, ods.9 a § 45 ods.3 o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, ktorým prvostupňový správny orgán odňal žalobkyni s účinnosťou od 01.01.2019 peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla (OMV) s účinnosťou od 01.01.2019, ktorý účastníčka konania poberá na základe rozhodnutia číslo:XX/XXXXX-XXX zo dňa 19.01.2012 mesačne vo výške 16,70% sumy životného minima pre 1 plnoletú fyzickú osobu ustanovenú v § 2 písm. a/ zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, a jeho výplatu od 01.01.2019 zastavil.

91. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z. (zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu), tento zákon upravuje právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, právne vzťahy pri vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom (ďalej len „preukaz“), parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím (ďalej len „parkovací preukaz“) a právne vzťahy na účely posudzovania potreby osobitnej starostlivosti poskytovanej podľa osobitného predpisu.

92. Podľa § 1 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, cieľom úpravy právnych vzťahov uvedených v odseku 1 je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti za podmienok a v oblastiach ustanovených týmto zákonom.

93. Podľa § 2 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, kompenzácia sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej len „kompenzácia“) je zmiernenie alebo prekonanie

sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia poskytovaním peňažných príspevkov na kompenzáciu podľa tohto zákona alebo poskytovaním sociálnych služieb podľa osobitného predpisu. Za kompenzáciu sa na účely tohto zákona považuje aj osobitná starostlivosť podľa osobitného predpisu.

94. Podľa § 2 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia je znevýhodnenie, ktoré má fyzická osoba z dôvodu jej ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok a ktoré nie je schopná z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia prekonať sama.

95. Podľa § 2 ods. 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, ťažké zdravotné postihnutie je zdravotné postihnutie s mierou funkčnej poruchy najmenej 50 %.

96. Podľa § 2 ods. 4 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, funkčná porucha je nedostatok telesných schopností, zmyslových schopností alebo duševných schopností fyzickej osoby, ktorý z hľadiska predpokladaného vývoja zdravotného postihnutia bude trvať dlhšie ako 12 mesiacov.

97. Podľa § 11 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/ zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, lekárska posudková činnosť na účely tohto zákona je

- a/ hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu, jeho zmien a porúch, ktoré podmieňujú zdravotné postihnutie fyzickej osoby;
- b/ určovanie miery funkčnej poruchy;
- c/ posudzovanie sociálnych dôsledkov v oblastiach kompenzácií, ktoré má fyzická osoba v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia;
- d/ posudzovanie jednotlivých druhov odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

98. Podľa § 11 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, lekárska posudková činnosť vykonáva posudkový lekár príslušného orgánu. Posudkový lekár pri vykonávaní lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje najmä s lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo a s lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore pediatria, ktorý poskytuje všeobecnú ambulatnú starostlivosť pre deti a dorast, alebo s lekárom so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore a sociálnym pracovníkom príslušného orgánu.

99. Podľa § 11 ods. 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, pri výkone lekárskej posudkovej činnosti posudkový lekár vychádza z aktuálneho lekárskeho nálezu na účely kompenzácie, na účely preukazu, na účely parkovacieho preukazu, na účely posudzovania fyzickej schopnosti a psychickej schopnosti fyzickej osoby vykonávať opatrovanie a posudzovania fyzickej schopnosti a psychickej schopnosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím udeliť písomný súhlas podľa § 40 ods. 6 (ďalej len „lekársky nález“), ak tento zákon neustanovuje inak. Vzor lekárskeho nálezu je uvedený v prílohe č. 1.

100. Podľa § 11 ods. 4, 5, 6 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, ak fyzická osoba v priebehu konania vo veciach kompenzácie, preukazu alebo parkovacieho preukazu predloží ďalšiu zdravotnú dokumentáciu, ktorá nie je obsahom lekárskeho nálezu, posudkový lekár túto zdravotnú dokumentáciu posúdi a zohľadní ju v lekárskom posudku. Posudkový lekár požiada poskytovateľa zdravotnej starostlivosti o kompletizáciu lekárskeho nálezu, ak je lekársky nález neúplný. Lekársky nález je na účely tohto zákona aktuálny, ak nie je starší ako šesť mesiacov.

101. Podľa § 11 ods. 7 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, posudkový lekár vychádza pri ďalšom posúdení zdravotného stavu z

a/ lekárskeho nálezu, z ktorého vychádzal pri poslednom posúdení zdravotného stavu, ak od tohto posúdenia neuplynulo viac ako šesť mesiacov a nie sú známe nové skutočnosti o zdravotnom stave, ktoré podmieňujú zmenu

1. určenej miery funkčnej poruchy,
2. odkázanosti na kompenzáciu alebo
3. zdravotného postihnutia uvedeného v prílohe č. 18,

b/ odborného lekárskeho nálezu lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore, ak pre ďalšie posúdenie zdravotného stavu nie je nevyhnutné vychádzať z lekárskeho nálezu.

102. Podľa § 11 ods. 8 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, posudkový lekár môže vychádzať aj z lekárskeho nálezu, ktorý je starší ako šesť mesiacov, ak je podľa posudkového lekára zdravotný stav fyzickej osoby chronický s trvalým poškodením a miera funkčnej poruchy je definitívna a od ďalšej liečby nemožno očakávať zlepšenie.

103. Podľa § 11 ods. 9 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, posudkový lekár môže predvolať fyzickú osobu na posúdenie jej zdravotného stavu, ak má pochybnosti o správnosti diagnostického záveru vyplývajúceho z predloženého lekárskeho nálezu alebo odborného lekárskeho nálezu lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore alebo je potrebné overiť objektivnosť alebo úplnosť diagnostického záveru. V ostatných prípadoch posudkový lekár vykoná posúdenie bez prítomnosti posudzovanej fyzickej osoby.

104. Podľa § 11 ods. 10 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, posudkový lekár je povinný pozvať fyzickú osobu na posúdenie jej zdravotného stavu, ak o to táto fyzická osoba písomne požiada alebo požiada podaním žiadosti elektronickými prostriedkami podpísanej zaručeným elektronickým podpisom.

105. Podľa § 11 ods. 11 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, výsledkom lekárskej posudkovej činnosti je lekársky posudok, ktorý obsahuje mieru funkčnej poruchy, vyjadrenie, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, závery k jednotlivým druhom odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím podľa § 14 a termín opätovného posúdenia zdravotného stavu, ak tento zákon neustanovuje inak. Vzor lekárskeho posudku je uvedený v prílohe č. 2.

106. Podľa § 12 ods. 1, 2, 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, na účely kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu posudkový lekár určuje mieru funkčnej poruchy v desiatkach percent podľa druhu zdravotného postihnutia uvedeného v prílohe č. 3. Ak má fyzická osoba viac funkčných porúch, miera funkčnej poruchy sa určí podľa miery funkčnej poruchy zodpovedajúcej druhu zdravotného postihnutia s najvyšším percentuálnym ohodnotením. Mieru funkčnej poruchy určenej podľa odsekov 1 a 2 možno zvýšiť o 10 % s prihliadnutím na ďalšie funkčné poruchy, ktoré ovplyvňujú zdravotné postihnutie s najvyšším percentuálnym ohodnotením tak, že spôsobujú znevýhodnenie.

107. Podľa § 13 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, sociálna posudková činnosť na účely tohto zákona je

- a/ posudzovanie individuálnych predpokladov fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- b/ posudzovanie rodinného prostredia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- c/ posudzovanie prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti,
- d/ posudzovanie všetkých druhov odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím podľa § 14 a
- e/ navrhovanie kompenzácií v jednotlivých oblastiach.

108. Podľa § 13 ods. 2, 3, 4, 5, 6 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, sociálna posudková činnosť sa vykonáva, ak je fyzická osoba posúdená ako fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím. Sociálnu posudkovú činnosť vykonáva sociálny pracovník príslušného orgánu. Sociálny pracovník pri vykonávaní sociálnej posudkovej činnosti spolupracuje najmä s posudkovým lekárom, s odborníkmi z oblasti stavebníctva, architektúry, ergoterapie a pomôcok. Sociálna posudková činnosť sa vykonáva za účasti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá má právo vyjadrovať svoje potreby a návrhy na riešenie svojej sociálnej situácie. Sociálna posudková činnosť sa môže vykonávať aj za účasti fyzickej osoby, ktorú fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím určí a aj v prostredí, v ktorom sa fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím obvykle zdržiava. Posudzovanie individuálnych predpokladov fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím zahŕňa najmä hodnotenie jej schopností a úsilia riešiť svoju nepriaznivú životnú situáciu vlastným pričinením.

109. Podľa § 13 ods. 7, 8, 9 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, posudzovanie rodinného prostredia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím zahŕňa najmä hodnotenie schopnosti a rozsahu pomoci, ktorú jej poskytuje rodina. Za rodinu na účely posudzovania rodinného prostredia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím sa považuje jej manžel alebo manželka, rodičia a deti. Posudzovanie prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti, zahŕňa najmä hodnotenie dopravných systémov a podmienok bývania vrátane prístupnosti stavieb občianskeho vybavenia podľa osobitného predpisu. Výsledkom sociálnej posudkovej činnosti je posudkový záver, ktorého obsahom sú sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia vo všetkých oblastiach kompenzácie, ktoré má fyzická osoba v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia a návrh kompenzácie vo všetkých jej oblastiach.

110. Podľa § 15 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, na základe lekárskeho posudku podľa § 11 ods. 11 a na základe posudkového záveru podľa § 13 ods. 9 príslušný orgán vypracúva komplexný posudok na účely kompenzácie, ktorý obsahuje

- a/ mieru funkčnej poruchy,
- b/ vyjadrenie, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím,
- c/ sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia vo všetkých oblastiach kompenzácie,
- d/ návrh druhu peňažného príspevku na kompenzáciu,
- e/ vyjadrenie, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na sprievodcu,
- f/ vyjadrenie, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom,

111. Podľa §14 ods.6 písm. a/, b/, c/ zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ak nie je schopná na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní jej prirodzenej dôstojnosti z dôvodu

- a) ťažkej poruchy mobility premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a späť, nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb,
- b) duševnej poruchy s často sa opakujúcimi prejavmi agresivity, neovládateľného alebo nepredvídateľného správania prepravovať sa vozidlom verejnej hromadnej dopravy osôb alebo
- c) ťažkej poruchy zvieráčov prepravovať sa vozidlom verejnej hromadnej dopravy osôb.

112. Podľa § 14 ods.10 písm. b/ zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, ak je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím podľa § 38 ods.9 písm. b/.

113. Podľa § 38 ods.1 písm. b/ bod 2. zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je podľa komplexného posudku vypracovaného podľa § 15 ods.1 odkázaná na kompenzáciu zvýšených výdavkov, možno poskytnúť peňažný príspevok na zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, ak tento zákon neustanovuje inak.

114. Podľa § 38 ods.9 písm. b/ zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla na účely tohto zákona sú výdavky na pohonné látky, ktoré slúžia na prevádzku osobného motorového vozidla, ktoré využíva fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím zaradená do chronického dialyzačného programu alebo do transplantáčného programu alebo ktorej sa poskytuje akútna onkologická liečba a pri hematoonkologickom ochorení aj udržiavacia liečba.

115. Podľa § 45 ods.3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu sa odníme, jeho výplata sa zastaví alebo jeho výška sa zvýši alebo zníži, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na trvanie nároku na opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu alebo na jeho výplatu. Ak sa zmenia rozhodujúce skutočnosti v priebehu kalendárneho mesiaca a za časť mesiaca patrí opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu vo vyššej výške, vyplatí sa opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu vo vyššej výške za celý kalendárny mesiac.

116. Podľa § 53 ods. 6 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu je komplexný posudok.

117. Podľa § 55 ods. 10 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, príslušný orgán pred vypracovaním komplexného posudku podľa § 15 ods. 1 prerokuje s fyzickou osobou, ktorá žiada o peňažný príspevok na kompenzáciu, sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia v oblastiach kompenzácie a navrhovaný druh peňažného príspevku na kompenzáciu, ak o takéto prerokovanie požiadala písomne alebo podala žiadosť elektronickými prostriedkami podpísanú zaručeným elektronickým podpisom.

118. Podľa § 55 ods. 13 veta prvá zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, sa účastníkovi konania doručí spolu s rozhodnutím aj komplexný posudok, ktorý je podkladom tohto rozhodnutia.

119. Podľa § 53 ods. 1, 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, na konanie vo veciach kompenzácie, na konanie o preukaze a na konanie o parkovacom preukaze sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní s odchýlkami uvedenými v odseku 2, ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia § 18 ods. 3, § 33 ods. 2, § 60, § 61 až 68 všeobecného predpisu o správnom konaní sa nevzťahujú na konanie vo veciach kompenzácie, na konanie o preukaze a na konanie o parkovacom preukaze.

120. Správny súd zdôrazňuje, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (nález Ústavného súdu SR II. ÚS 127/07-21 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Sžo/84/2007, 6Sžo/98/2008, 1Sžo/33/2008, 2Sžo/5/2009, 8Sžo/547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

121. S poukazom na obsah žaloby a obsah administratívneho spisu žalovaného, základom je posúdenie právnej otázky, či na základe lekárskeho správ, a to aj predložených žalobkyňou počas kontroly jej zdravotného stavu, boli dostatočne preukázané skutočnosti, že závery o posúdení zdravotného stavu žalobkyne celkom korešpondujú so sociálno-právnymi dôsledkami z toho vyplývajúcimi, t.j. otázka riadneho posúdenia a odôvodnenia rozhodujúcich skutočností a dostatočného rámca podkladov pre naplnenie zásady materiálnej pravdy v ďalšom procese aplikácie hmotného práva. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

122. Žalobkyňa zastáva názor, ktorý interpretovala aj v žalobných námietkach, že potom ako požiadala o priznanie peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, správne orgány oboch stupňov začali podľa jej názoru účelovo inak interpretovať lekárske nálezy, ktoré najmä konštatujú pretrvávajúce zdravotných následkov tak v oblasti chôdze, neurologických potiaží (závraty, bolesti hlavy, neistota rúk, depresívna nálada), ako aj v oblasti kognitívnych a komunikačných funkcií a vyhodnotili, že došlo k takému rapídneho zlepšeniu jej zdravotnému stavu, že je úplne sebestačná, okrem miernych rečových problémov, a že napriek problémom pri chôdzi (rovnováha, závrate, zanášanie do jednej strany) dokáže sa presúvať prostriedkami verejnej hromadnej dopravy, a teda nie je odkázaná na prepravu osobným motorovým vozidlom, v dôsledku čoho jej odňali peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla a nepriznali jej peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla a usúdili, že jej zanikol aj nárok na peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia.

123. Medzi účastníkmi je sporné skutkové vymedzenie záveru žalovaného o tom, že posudzovaný zdravotný stav žalobkyne nezakladá v sledovanom období nárok na požadovaný príspevok na kompenzáciu.

124. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že žalobkyňa dňa 24.08.2018 požiadala Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Prešove (úrad Prešov) o poskytnutie peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla. Z uvedeného dôvodu úrad prehodnotil zdravotné postihnutie žalobkyne a vydal nový komplexný posudok. Podľa nového komplexného posudku zo dňa 07.12.2018 je žalobkyňa fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a v oblasti zvýšených výdavkov jej nevznikajú

zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, nakoľko nie je odkázaná na individuálnu prepravu OMV v zmysle § 14 ods.6 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu a nespĺňa podmienky uvedené v § 38b ods.9 písm. b/ citovaného zákona. Posudzovaná je schopná v sprievode inej osoby cestovať verejnou hromadnou dopravou., netrpí ťažkou poruchou mobility , postoj a chôdza sú v norme, bez použitia kompenzačnej pomôcky. V dôsledku instability pri chôdzi potrebuje pri zhoršenom počasí pomoc inej fyzickej osoby pri presune na dlhšie vzdialenosti a pohybe po schodoch. Sociálno-posudkovou činnosťou bolo zistené, že posudzovaná je toho času plne sebestačná, k preprave používa prostriedky hromadnej dopravy, pri chôdzi nepoužíva žiadnu kompenzačnú pomôcku.

125. Rozhodnutím zo dňa 20.12.2018 číslo:V úrad Prešov podľa § 38 ods.1 písm. b/ bod 2. , ods.9 písm. b/ a § 45 ods.3 zákona č.447/2008 Z.z. odňal žalobkyni s účinnosťou od 01.01.2019 peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla (OMV) s účinnosťou od 01.01.2019, ktorý poberá na základe rozhodnutia číslo:XX/XXXXX-XXX zo dňa 19.01.2012 mesačne vo výške 16,70% sumy životného minima pre 1 plnoletú fyzickú osobu ustanovenú v § 2 písm. a/ zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a zastavil jeho výplatu od 01.01.2019. Voči rozhodnutiu úradu Prešov zo dňa 20.12.2018 podala žalobkyňa odvolanie.

126. Odvolací orgán (žalovaný) rozhodnutím zo dňa 05.03.2019 zrušil napadnuté rozhodnutie prvostupňovému správneému orgánu. V odôvodnení rozhodnutia zo dňa 05.03.2019 odvolací orgán uviedol, že posudkový lekár ústredia vracia spisový materiál na prepracovanie pre nedostatočné odôvodnenie odňatia jednotlivých kompenzačných príspevkov, na ktoré bola posudzovaná osoba (žalobkyňa) doposiaľ odkázaná v minulosti. Posudkový lekár úradu sa nevyjadril k odkázanosti na osobnú asistenciu, konkrétne neuviedol úkony, pri ktorých posudzovaná na základe svojho nepriaznivého zdravotného stavu potrebuje pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 4 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu. Nie je dostatočne odôvodnené ani vyjadrenie k odňatiu odkázanosti na individuálnu prepravu OMV, aká zmena zdravotného stavu nastala u posudzovanej oproti minulému posudzovaniu v čase priznania odkázanosti. Je vhodné doplniť aktuálne odborné vyšetrenia s popisom mobility posudzovanej, ortopedické a rehabilitačné vyšetrenie a aktuálne neurologické vyšetrenie. Bolo potrebné určiť náhradný a opätovný termín na osobné vyšetrenie posudzovanej posudkovým lekárom úradu. Nie je zrejmé, čo viedlo úrad k tomu, že doteraz poskytovaný peňažný príspevok už v oblasti zvýšených výdavkov nenavrhol. Uvedený komplexný posudok úradu zo dňa 07.12.2018 preto nemohol byť podkladom pre vydanie odvolaním napadnutého rozhodnutia. Z dôvodu, že rozhodnutie nie je náležite odôvodnené, preto sa považuje za nepreskúmateľné.

127. Na základe právneho názoru žalovaného v zrušujúcom rozhodnutí zo dňa 05.03.2019 úrad Prešov vyzval žalobkyňu o doloženie aktuálneho nálezu z odborného vyšetrenia s popisom mobility v zmysle zhodnotenia statodynamiky chrbtice, váhonosných zhybov, t.j. ortopedické, rehabilitačné nálezy, neurologické vyšetrenie, ktoré žalobkyňa aj doložila. Následne bol vypracovaný aj lekársky posudok dňa 26.04.2019, ktorý bol podkladom pre nový komplexný posudok zo dňa 17.05.2019 s uvedením, že žalobkyňa sa v zmysle § 2 ods. 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu naďalej považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy 50 % s uvedením, že v oblasti zvýšených výdavkov jej nevznikajú zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, nakoľko nie je odkázaná na individuálnu prepravu OMV v zmysle § 14 ods.6 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu a nespĺňa podmienky uvedené v § 38b ods.9 písm. b/ citovaného zákona.

128. Prvostupňový správny orgán- úrad Prešov vydal dňa 24.05.2019 nové rozhodnutie opätovne s tým, že podľa § 38 ods.1 písm. b/ bod 2. , ods.9 písm. b/ a § 45 ods.3 zákona č.447/2008 Z.z. odňal žalobkyni s účinnosťou od 01.01.2019 peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla (OMV) s účinnosťou od 01.01.2019, ktorý poberá na základe rozhodnutia číslo:XX/XXXXX-XXX zo dňa 19.01.2012 mesačne vo výške 16,70% sumy životného minima pre 1 plnoletú fyzickú osobu ustanovenú v § 2 písm. a/ zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, a zastavil jeho výplatu od 01.01.2019.

129. Z obsahu komplexného posudku, ani z rozhodnutia úradu Prešov však podľa názoru správneho súdu nie je zrejmé, z akého dôvodu nevznikajú žalobkyni zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Je len všeobecne konštatované, že podľa predloženej

zdravotnej dokumentácie došlo liečbou k úprave zdravotného stavu. Toho času je stav posudzovanej dlhodobo stabilizovaný, netrpí ťažkou poruchou mobility, je aktívna, postoj a chôdza sú v norme, bez použitia kompenzačnej pomôcky, že nie je odkázaná na individuálnu prepravu OMV.

130. Správny súd poukazuje na skutočnosť, že z lekárskejších správ neurológa, ortopéda, urológa, psychiatra je zrejmé, že zdravotný stav žalobkyne sa od roku (2009) kedy vzniklo subarachnoideálne krvácanie z cievnnej anomálie mozočka vpravo a následne po operácii a niekoľkoročnej rehabilitácii v odbornom rehabilitačnom ústave v Kováčovej s cieľom získať samostatnosť na každodenné úkony, stabilizoval.

131. Komplexné lekárske posudky zo dňa 17.05.2019 a zo dňa 19.08.2019 sú podkladom pre vydanie rozhodnutí oboch správnych orgánov a správne orgány sú povinné v rozhodnutiach náležitým spôsobom odôvodniť závery týchto posudkov.

132. Lekársky posudok posudkového lekára je podkladom pre rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu a správne mu súdu je zrejmé, že posudkový lekár prvostupňového a druhostupňového správneho orgánu vychádza z odborných lekárskejších nálezov, ktoré žalobkyňa predložila k žiadosti o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu. Posudok posudkového lekára je súčasťou rozhodnutia správneho orgánu a podľa názoru správneho súdu ovplyvňuje rozhodnutie správneho orgánu.

133. Avšak z obsahu rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa aj žalovaného nie je zrejmé ako sa vysporiadali s námietkami žalobkyne ohľadom jej zdravotného stavu a aplikáciou jej zdravotných postihnutí v súlade s vykonanou sociálno-posudkovou činnosťou.

134. Správne orgány oboch stupňov v odôvodneniach preskúmaných rozhodnutí poukázali na administratívne konanie, na vyššie uvedené komplexné posudky, avšak neriadili sa právnym názorom žalovaného (resp. posudkového lekára žalovaného) uvedenom v zrušujúcom rozhodnutí zo dňa 05.03.2019. Úrad Prešov si síce vyžiadal od žalobkyne lekárske správy, avšak nevykonal osobné vyšetrenie žalobkyne.

a) V odôvodneniach preskúmaných rozhodnutí chýba presvedčivé odôvodnenie jasné argumenty podporené dôkazmi a správna úvaha - prečo došlo k odňatiu peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov so zabezpečením prevádzky OMV, prečo sú závery posudkových lekárov odlišné od záverov lekárov-špecialistov, ktorých žalobkyňa pravidelne navštevuje, prečo posudkový lekár nespolupracoval s lekárom špecialistom v zmysle § 11 ods.2 zákona č.447/2008, prečo miera funkčnej poruchy žalobkyne nebola zvýšená v zmysle § 12 ods.3 zákona č.447/2008 Z.z., prečo bol zdravotný stav žalobkyne porovnávaný so zdravotným stavom v roku 2009, a nie so zdravotným stavom kedy jej naposledy bol priznaný kompenzačný príspevok (viď komplexný posudok ÚPSVaR Prievidza zo dňa 11.08.2015). Len samotné všeobecné konštatovanie, že žalobkyňa nie je odkázaná na individuálnu prepravu OMV, pretože netrpí ťažkou poruchou mobility, ťažkým duševným ochorením, prejavmi agresivity, či neovládateľným správaním, je podľa názoru správneho súdu nepostačujúce. Nie je zrejmé na základe akej správnej úvahy dospeli správne orgány k tomu, že žalobkyňa ako osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je schopná na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní jej prirodzenej dôstojnosti premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a späť, nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb. Každá posudzovaná osoba má individuálne postihnutie a s tým spojené rozdielne frekvencie návštev lekárov, rodiny, nákupov, kultúrnych a spoločenských podujatí, rozdielne rodinné prostredie napr. aj s maloletými deťmi a potrebou zabezpečiť aj ich potreby a záujmy, čo je potrebné správnu úvahou náležitým spôsobom odôvodniť.

135. Požiadavku na presvedčivé zistenie zdravotného stavu pri rozhodovaní o dávkach podmienených dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom vyslovil Najvyšší súd SR vo viacerých rozhodnutiach (sp.zn.4So/83/2006, 1So/97/2005, 10So/22/2017). Uvedené je potrebné aplikovať aj v prípade posudzovania zdravotného stavu na účely konania o peňažnom príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky OMV.

136. Pri posudzovaní odkázanosti na individuálnu prepravu je potrebné zohľadniť všetky zdravotné ťažkosti dotknutej osoby a následky, ktoré pre túto osobu vyplývajú z jej postihnutí aj s poukazom na zákonnú podmienku, že preprava sa bude realizovať na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní prirodzenej dôstojnosti (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn.9 Sžsk/160/2019 zo dňa 30.októbra 2019).

137. V tejto súvislosti správny súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Sžso/34/2010 zo dňa 24.05.2011, z ktorého vyplýva, že aj napriek mimoriadnemu významu komplexného posudku v konaní podľa zákona č. 447/2008 Z.z. tento nepredstavuje a nemôže predstavovať jediný podklad rozhodnutia vo význame skutkovom v konaní podľa zákona č. 447/2008 Z.z. Naopak riadna aplikácia právnej normy, ktorá je predurčená žiadosťou alebo novými skutočnosťami, poprípade zmenou právneho stavu a ktorá nadväzuje na skutkové zistenia o zdravotnom stave zachytené v komplexnom posudku sa logicky spolu so zrozumiteľným odôvodnením záverov vyslovených správnym orgánom očakáva v prvostupňovom rozhodnutí. Je potom celkom legitímne očakávanie žalobkyne, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia o odňatí peňažného príspevku na kompenzáciu sa v zmysle zákonného príkazu uvedeného v § 47 ods. 3 Správneho poriadku v spojení s § 53 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z. na presvedčivé odôvodnenie dozvie jasné argumenty, pre ktoré dochádza k rozdielnemu posúdeniu jej zdravotného stavu. Opačný postup žalovaného je naplnením zákonného dôvodu na zrušenie napadnutého rozhodnutia, nakoľko napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

138. Správny súd zdôrazňuje, že nakoľko zákon č. 447/2008 Z.z. neustanovuje základné obsahové náležitosti rozhodnutia, je nutné vychádzať pri vymedzení základných náležitostí napadnutého rozhodnutia, ktoré bolo vydané v konaní vo veciach kompenzácie, ako aj pri vymedzovaní ich minimálneho rozsahu z príslušných ustanovení Správneho poriadku s poukazom na § 53 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu.

139. Podľa § 3 ods. 1 Správneho poriadku, správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

140. Podľa § 3 ods. 2 Správneho poriadku, správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka, a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka, musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

141. Podľa § 3 ods. 4 Správneho poriadku, správne orgány sú povinné svedomite a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, ktorá je predmetom konania, vybaviť ju včas a bez zbytočných prieťahov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správnenému vybaveniu veci. Ak to povaha veci pripúšťa, má sa správny orgán vždy pokúsiť o jej zmierne vybavenie. Správne orgány dbajú na to, aby konanie prebiehalo hospodárne a bez zbytočného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.

142. Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku, správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

143. Podľa § 34 ods. 1 Správneho poriadku, na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.

144. Podľa § 34 ods. 5 Správneho poriadku, správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

145. Podľa § 46 Správneho poriadku, rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

146. Podľa § 47 ods. 1, 3 Správneho poriadku, rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v plnom rozsahu. V odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

147. Prostredníctvom ustanovení § 11 a § 15 zákona o kompenzačných príspevkoch sa v konaní vo veciach kompenzácie pripúšťa resp. v niektorých prípadoch vyslovene vyžaduje vykonanie lekárskej posudkovej činnosti; nevylučuje to však možnosť použiť ako podklad rozhodnutia aj iné dôkazy či už v podobe lekárskeho správy a nálezov alebo znaleckého posudku, aby rozhodnutie vyhovovalo kritériu spoľahlivo zisteného stavu veci v zmysle zásady súčinnostného hľadania materiálnej pravdy v správnom konaní (§ 3 ods. 2 a 4 Správneho poriadku). Treba zdôrazniť, že žalovaný má povinnosť rozhodovať na základe skutočného stavu veci. Za tejto situácie musí z úradnej povinnosti vykonať všetky dôkazy smerujúce k riadnemu zisteniu skutkového stavu a to najmä všetkých lekárskeho správy týkajúcich sa zdravotného stavu žalobkyne. Dôkazy, ktoré sú podkladom jej rozhodnutí musia mať taký charakter, aby nebolo možné pochybovať o ich hodnovernosti a objektívnom posúdení skutkového stavu veci.

148. Za nedostatočné odôvodnenie správny súd považuje rozhodnutie, ak z jeho obsahu nie je zrejmé aké úvahy viedli orgány verejnej správy pri vyhodnotení dokazovania, pri právnom posudzovaní veci a podobne. Odôvodnenie zahŕňa a hodnotí všetky skutočnosti, ktoré boli podkladom pre výrok rozhodnutia, udáva celkový prehľad o priebehu konania, reaguje na pripomienky, návrhy, vyjadrenie účastníkov konania, musí byť presvedčivé. Právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia zodpovedá ústavnému zákonnému rámcu. Nevýžaduje sa síce, aby na každú zistenú skutočnosť alebo každý argument účastníka konania bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o skutočnosť alebo argument, ktoré sú pre rozhodnutie podstatné, musí sa s nimi správny orgán v dôvodoch rozhodnutia vysporiadať. Osoby dotknuté rozhodnutím správneho orgánu majú právo na také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom konania. Absenciu dôvodov rozhodnutia na základe ktorých orgán verejnej moci rozhodol je treba považovať za prejav arbitrárnosti znamenajúci porušenie ústavou garantovaného základného práva. S týmto právom je v rozpore úplný, či čiastočný nedostatok (absencia dôvodov rozhodnutia), extrémny nesúlad medzi právnymi závermi a skutkovými zisteniami, prípadne len všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie a vyhodnotenia jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyhodnotené alebo situácia, kedy právne závery zo skutkových zistení zo žiadnej novej interpretácie nevyplývajú. Absencia takéhoto odôvodnenia má za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Osobe dotknutej takýmto rozhodnutím je tým odňatá možnosť skutkovo, či právne argumentovať proti záverom rozhodnutia.

149. Správny súd nie je oprávnený nahrádzať činnosť správnych orgánov pri odôvodňovaní rozhodnutí. Vecne preskúmať zákonnosť rozhodnutia orgánu verejnej správy je možné len za predpokladu toho odôvodnenia, keď správny orgán náležitým spôsobom vyhodnotí námietky účastníka správneho konania.

150. Osoby dotknuté rozhodnutím správneho orgánu majú právo na také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom konania. Absenciu dôvodov v rozhodnutí, na základe ktorých orgán verejnej moci vo veci rozhodol, je treba považovať za prejav arbitrárnosti znamenajúci porušenie ústavou garantovaného základného práva. Absencia takéhoto odôvodnenia má za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

151. Správny súd zdôrazňuje, že nedostatočne odôvodnené rozhodnutie správneho orgánu negatívne ovplyvňuje ústavné právo žalobcu na súdny prieskum rozhodnutia správneho orgánu v zmysle článku 46 ods. 2 Ústavy SR, pretože sa účastníkovi správneho konania dotknutému v jeho právach alebo právom chránených záujmoch odiera možnosť efektívne spochybníť takéto rozhodnutie, lebo samotný účastník môže iba odhadovať právne dôvody, na základe ktorých by mal úspešne uplatňovať svoje subjektívne právo (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1So/115/2010). Správny orgán i pri voľnom uvážení nesmie nerešpektovať zákon, ako i prekračovať jeho medze, a tiež nesmie pri použití voľnej úvahy prejavovať svoju ľubovôľu. Rubom diskrečného oprávnenia správneho orgánu je povinnosť voľnú úvahu použiť a jej použitie zdôvodniť.

152. V tejto súvislosti správny súd poukazuje na právny názor Najvyššieho súdu SR vyslovený v rozsudku sp.zn. 6Sžo/102/2014 zo dňa 30.03.2016, z ktorého vyplýva, že...: „V tomto smere sa však senát najvyššieho súdu stotožnil s právnym záverom prvostupňového súdu, nakoľko všeobecne platí, že pokiaľ je rozhodnutie nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov, bráni takýto nedostatok spravidla posúdenia dôvodnosti iných žalobných námietok. Ak by krajský súd nezrušil napadnuté rozhodnutie zo zjavnej nezrozumiteľnosti správneho rozhodnutia pre nepreskúmateľnosť, a naopak, ďalej by rozvinul a hodnotil len dôvody, ktoré z hľadiska výroku napadnutého rozhodnutia neboli podstatné, vtedy by bol nepreskúmateľný aj jeho rozsudok.“

153. Podľa § 152 ods. 4 Ústavy SR, nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia je porušením ústavného práva navrhovateľa na súdny prieskum rozhodnutia správneho orgánu podľa článku 46 ods. 2 Ústavy SR, nakoľko sa účastníkovi správneho konania dotknutého na jeho právach odopiera možnosť efektívne spochybníť takéto rozhodnutie, a preto nie je možné označiť napadnuté rozhodnutie ako spravodlivé.

154. Odôvodnenie má presvedčiť účastníkov konania o správnosti postupu správneho orgánu a o zákonnosti jeho rozhodnutia. Nestačí len citácia príslušného právneho predpisu, ale je žiaduce, aby správny orgán vyložil aj obsah právnej normy tak, aby účastníci pochopili vzťah medzi skutkovým zistením a právnym posúdením veci. Nepreskúmateľnosť z „nedostatku dôvodov“ neznamená len absolútny nedostatok odôvodnenia, ale zahŕňa aj prípady, keď pre dané rozhodnutie nebol dostatok dôvodov.

155. Správny súd zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného, aj rozhodnutie orgánu prvého stupňa z dôvodu, že došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej. Na konanie vo veciach kompenzačných príspevkov sa v zmysle § 53 zákona o kompenzačných príspevkoch použijú už vyššie uvedené ustanovenia Správneho poriadku.

156. Z uvedených ustanovení Správneho poriadku vyplýva, že správne orgány sú povinné postupovať najmä v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania. Aj posudková lekárka v stanovisku zo dňa 05.03.2019 MUDr. I. S., posudkový lekár žalovaného uviedla, že „Vyšetrenie je potrebné doplniť aj vzhľadom k tomu, že sa posudzovaná vyhýba osobnému vyšetreniu a posúdeniu zdravotného stavu posudkovým lekárom na prvostupňovom správnom orgáne. Nestačí konštatovanie, že podľa udania posudzovanej zmeškala autobus na určený termín vyšetrenia. Bolo potrebné určiť náhradný a opätovný termín na osobné vyšetrenie klientky posudkovým lekárom.“

157. Aj žalobkyňa na pojednávaní pred správnym súdom uviedla, že 10.10.2018 mala ráno telefonovať od pracovníčky z úradu Prešov, aby sa dostavila pred posudkovú lekárku asi na 10.00 hod. Žalobkyňa už zrána mala kontrolu u lekára gynekológa a dohodnuté stretnutie ohľadom odovzdania mestského nájomného bytu. Jej matka prosila pracovníčku úradu Prešov, že príde ona ako jej asistent. Neakceptovali to, a keď prišla neskôr, posudková lekárka tam už nebola. Vedeli, že príde na posúdenie, len neskôr. Podľa názoru žalobkyne zavolať ráno zhruba o 8.30 hod., že má prísť pred posudkového lekára v ten deň, bolo podľa nej neférové vzhľadom na jej zdravotné postihnutie. Žalobkyňa zdôraznila, že posudková lekárka jej odobrala všetky kompenzácie, nechala jej len 12 hodín ročne na logopédiu, čím spochybnila všetkých lekárov špecialistov, ktorí v lekárskech správach uvádzajú, že jej stav je od roku 2009 mierne zlepšený, ale trvalý. Toto spravil lekár osobe so ŤZP, ktorý potrebuje pomocť, chcela si otvoriť solárium ako občan ŤZP podľa § 57 chránenú dielňu, kde by mala tiež asistenta. Odobrala jej všetky kompenzácie s odôvodnením, že to môže robiť len osoba fyzicky a psychicky zdravá, čo nie je pravda, lebo aj občanom so zdravotným znevýhodnením sa dáva šanca na život, aby sa začlenili do spoločnosti. Uviedla, že s partnerom má druhé dieťa, ktorý sa nemôže zamestnať, lebo dcéru nezvláda. Aj v deň 05.05.2021 sa snažila robiť langoše, kedy dcérka mala presne 2 roky a ona ju nechtiac obliala vriacim olejom, skončila v Šaci. Podľa jej názoru posudková lekárka spochybňuje závery všetkých odborných lekárov. Taktiež položila otázku z čoho majú žiť, keď ona potrebuje asistenta a jej partner sa nemôže zamestnať.

158. Skutočnosť, že posudkový lekár neurčil náhradný opätovný termín na osobné vyšetrenie žalobkyne, podľa názoru správneho súdu predstavuje vadu v konaní, nakoľko podľa citovaného ustanovenia sú

správne orgány povinné poskytovať pomoc a poučenie účastníkov konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

159. Žalobkyňa v konaní pred správnym orgánom nebola zastúpená právnym zástupcom, ako je tomu v konaní o správnej žalobe. Preto ani nevedela o možnosti v zmysle § 11 ods. 10 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, že posudkový lekár je povinný pozvať fyzickú osobu na posúdenie jej zdravotného stavu, ak by o to písomne požiadala. Zároveň však správny súd poukazuje, že v zmysle § 11 ods. 9 citovaného zákona posudkový lekár môže predvolať fyzickú osobu na posúdenie jej zdravotného stavu, zvlášť ak túto povinnosť posudkovému lekárovi prvého stupňa uviedol v stanovisku posudkový lekár žalovaného zo dňa 05.03.2019. Taktiež žalobkyňa nemala vedomosť o tom, že môže písomne požiadať správny orgán o prerokovanie sociálnych dôsledkov a navrhovaného druhu kompenzácie ešte pred vypracovaním komplexného posudku v zmysle § 55 ods.10 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu a prípadne vzniesť pripomienky ku skutočnostiam a záverom v nich uvedených .

160. Správny súd dáva do pozornosti, že pri posudzovaní a rozhodovaní o priznaní alebo odňatí peňažného príspevku na osobnú asistenciu je potrebné sa okrem vnútroštátnych predpisov a interných smerníc správnych orgánov oprieť aj o Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „Dohovor OSN“), ktorý bol publikovaný pod č. 317/2010 a Národná rada SR s Dohovorom OSN vyslovila súhlas uznesením č. 2048 z 09.03.2010 a rozhodla, že ide o medzinárodnú zmluvu, ktorá má podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR prednosť pred zákonmi. Pre Slovenskú republiku Dohovor OSN nadobudol platnosť dňa 25.06.2010 v súlade s čl. 45 ods. 2 Dohovoru.

161. Dohovor OSN ukladá záväzok štátu ako zmluvnej strane Dohovoru OSN, a preto je povinnosťou štátnych orgánov vykladať jednotlivé ustanovenia zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu v súlade s Dohovorom OSN. V preambule Dohovoru OSN sa štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, ktoré uznávajú potrebu presadzovať a chrániť ľudské práva všetkých osôb so zdravotným postihnutím, vrátane tých, ktorí potrebujú viac podpory; zdôrazňujú potrebu začleniť rodovú perspektívu do všetkých snáh a presadzovanie plného využívania ľudských práv a základných slobôd osobami so zdravotným postihnutím, a ktoré sú presvedčené o tom, že rodina je prirodzená a základná jednotka spoločnosti a má nárok na ochranu zo strany spoločnosti a štátu, a že osobám so zdravotným postihnutím a ich rodinným príslušníkom by sa mala poskytovať nevyhnutná ochrana a pomoc, ktorá rodinám umožnila prispievať k tomu, aby osoby so zdravotným postihnutím mohli plne a rovnako využívať svoje práva dohodli, že:

162. Primárnym cieľom Dohovoru OSN je podľa čl. 1 presadzovať, chrániť a zabezpečovať plné a rovnaké využívanie všetkých ľudských práv a základných slobôd všetkými osobami so zdravotným postihnutím a podporovať úctu k ich prirodzenej dôstojnosti.

163. Článok 19 Dohovoru OSN ustanovuje pre osobu so zdravotným postihnutím garanciu nezávislého spôsobu života a začleneniu do spoločnosti. „Zmluvné štáty uznávajú rovnaké právo všetkých osôb so zdravotným postihnutím žiť v spoločenstve a rovnakými možnosťami voľby na rovnoprávnom základe s ostatnými, a príjmu účinné a primerané opatrenia, ktoré umožnia plné užívanie tohto práva osobami so zdravotným postihnutím a ich plné začlenenie a zapojenie do spoločnosti. Zabezpečia, aby osoby so zdravotným postihnutím mali prístup k celému spektru podporných služieb, či už domácich alebo pobytových a ďalších komunitných podporných služieb vrátane osobnej asistencie, ktoré sú nevyhnutné pre nezávislý život v spoločnosti a pre začlenenie sa do nej, a ktoré zabraňujú izolácii a segregácii v spoločnosti.“

164. Inými slovami, právo na nezávislý spôsob života, ktoré je uvedené v Dohovore OSN neznamená, že osoba so zdravotným postihnutím musí byť úplne „nezávislá od pomoci druhých ľudí“. Článok je potrebné vykladať tak, že osoby so zdravotným postihnutím musia mať slobodu voľby, právo rozhodnúť sa, ako si chcú zariadiť svoje vlastné životy, ako aj právo žiť v spoločenstve, rovnoprávnom základe s ostatnými. Právo na nezávislý spôsob života v spoločnosti je úzko späté s právo na vzdelanie, prácu, zdravotnú starostlivosť a podporné služby.

165. Článok 19 písm. b/ Dohovoru OSN zreteľne hovorí o ustanoveniach, ktoré sa týkajú osobných a individualizovaných služieb ako sú osobný rozpočet pre osoby so zdravotným postihnutím, ktorý im umožní nezávislý prístup ku službám. Podporné služby by mali zohľadňovať potreby a preferencie osoby

so zdravotným postihnutím, ako aj situáciu danej osoby a rodinnú situáciu. Služby, ktoré podporujú nezávislý spôsob života zahŕňujú viacej ako len zdravotnícke služby. V skutočnosti podporné služby sú nielen asistenčné zariadenia a technické podpory, ale tiež podporné služby, ktoré umožnia osobám so zdravotným postihnutím prístup k sociálnym službám, k službám v oblasti vzdelávania a kultúry a tiež podporné služby, ktoré im umožnia spravovať svoje finančné záležitosti a robiť kľúčové rozhodnutia vo svojom živote. Podporné služby by mali byť poskytované tak dlho, ako ich osoba so zdravotným postihnutím potrebuje a mali by byť upravené podľa toho ako sa menia potreby a preferencie užívateľa. Navyše, typ a stupeň podporných služieb by mal zodpovedať životnej situácii danej osoby a mal by sa zakladať na individuálnych potrebách a požiadavkách osoby so zdravotným postihnutím.

166. Je potrebné upozorniť aj na ďalší záväzok zmluvných strán v čl. 19 Dohovoru a to ten, že zmluvné strany zabezpečia také služby a asistenciu osobám so zdravotným postihnutím, ktoré zabráňujú izolácii a segregácii v spoločnosti. Aj týmto osobám je potrebné zabezpečiť také podmienky, aby mohli realizovať svoje želania a mohli sa aj mimo domova zapojiť do všetkých oblastí života. Bežné služby musia byť nielen prístupné osobe so zdravotným postihnutím, ale musia zodpovedať konkrétnym potrebám osôb so zdravotným postihnutím. Preto komplexný proces vyhodnocovania potrieb jednotlivcom so zdravotným postihnutím by sa mal zakladať na sociálnom modeli zdravotného postihnutia. To znamená, že do úvahy by sa mali brať nielen potreby v oblasti zdravia, ale aj potreby v sociálnej oblasti, v oblasti vzdelávania a kultúry.

167. Podľa čl.20 Dohovoru, zmluvné strany prijímajú účinné opatrenia na zabezpečenie osobnej mobility s najväčšou možnou nezávislosťou pre osoby so zdravotným postihnutím, a to aj tým, že

a) uľahčia osobnú mobilitu osôb so zdravotným postihnutím takým spôsobom a v takom čase, aký si zvolia ony samy, a to za prijateľné ceny;

b) uľahčia prístup osôb so zdravotným postihnutím ku kvalitným pomôckam na mobilitu, k zariadeniam, k podporným technológiám, k rôznym formám živej asistencie a k sprostredkovateľom, a to aj zabezpečením ich finančnej dostupnosti;

c) zabezpečia vzdelávanie zamerané na získanie zručnosti vo veci mobility pre osoby so zdravotným postihnutím a pre odborný personál pracujúci s osobami so zdravotným postihnutím;

d) budú motivovať subjekty, ktoré vyrábajú pomôcky na mobilitu, zariadenia a podporné technológie, aby brali do úvahy všetky aspekty mobility osôb so zdravotným postihnutím.

168. Žalobkyňa je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy 50 %, ktorá v roku 2009 prekonala subarachnoidálne krvácanie do mozočku ako následok stavu po krvácaní do zadnej jamy lebečnej. Stav s operáciou a následkami neurologického poškodenia v zmysle kvadruparézy vo veku 21 rokov, keď čakala svoje prvé dieťa, po opakovaných vyšetreniach CT mozgu so stabilizáciou stavu. Žalobkyňa uvádza naďalej problémy s rovnováhou, stabilitou, problémom cestovať v prostriedkoch hromadnej dopravy, zhoršenie motoriky, odkázanosť na pomoc matky, partnera pri samoobsluže a pri úkonoch okolo dvoch maloletých detí, so zabúdaním, problémy s dorozumievaním. Aj samotný neurológ v lekárskej správe zo dňa 19.03.2019 uviedol, že žalobkyňa nie je schopná cestovať dopravnými prostriedkami, odporúča kompenzačné príspevky s poukazom na zakopávanie, olievanie sa stravou, poruchou rovnováhy, koordinácie, depresívny syndróm. Z lekárskej správy psychiatra zo dňa 19.05.2020 vyplýva, že je odkázaná na pomoc inej osoby pri bežnom každodennom fungovaní, má potrebu osobného asistenta.

169. Účelom kompenzácie v oblasti zvýšených výdavkov je zmierniť dôsledky pravidelných zvýšených výdavkov spojených s ťažkým zdravotným postihnutím fyzickej osoby.

170. Vychádzajúc z uvedených skutkových a právnych záverov správny súd zrušil rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu podľa § 191 ods. 1 písm. d/ SSP z dôvodu, že napadnuté rozhodnutia správnych orgánov sú nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov. Zároveň správny súd zrušil rozhodnutie oboch správnych orgánov z dôvodu, že došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za

následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej podľa § 191 ods. 1 písm. g/ SSP. Správny súd v zmysle § 191 ods. 4 SSP vrátil vec správne mu orgánu prvého stupňa na ďalšie konanie.

171. Právnym názorom, ktorý vyslovil správny súd v zrušujúcom rozsudku je orgán verejnej správy v ďalšom konaní viazaný.

172. Úlohou správneho orgánu bude predvolať žalobkyňu na posúdenie zdravotného stavu, zabezpečiť si dostatok dôkazov ako podklad pre vydanie rozhodnutia vo veci peňažného príspevku na osobnú asistenciu, postupovať v súlade s § 3 ods. 2 Správneho poriadku, teda v úzkej súčinnosti so žalobkyňou, vyhodnotiť jednotlivé dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti, v odôvodnení rozhodnutia uviesť, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, ako sa vyrovnal s námietkami žalobkyne a s jej vyjadreniami k jednotlivým podkladom rozhodnutia a so závermi lekárov-špecialistov (neuroológ, psychiater), ktorých žalobkyňa dlhodobo pravidelne navštevuje. Nepostačí teda len citácia jednotlivých lekárskeho správ, ktoré predloží žalobkyňa, či opis komplexného lekárskeho posudku s citáciou príslušných ustanovení zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu a prílohy č. 3 k citovanému zákonu, ale správny orgán je povinný v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľne uviesť ako dospel k záveru o priznaní či nepriznaní peňažného príspevku a v akom rozsahu, a to aj na základe podrobne vykonanej sociálnej posudkovej činnosti. Je potrebné definovať konkrétne pozitívne zmeny zdravotného stavu žalobkyne vychádzajúce z jej zdravotnej dokumentácie odôvodňujúce prípadné nepriznanie kompenzačného príspevku.

173. Zároveň je správny orgán povinný vysporiadať sa so všetkými námietkami žalobkyne, ktoré boli ňou vznesené v správnej žalobe, v doplnení správnej žaloby aj v replike k vyjadreniu žalovaného, a to všetko v súlade s účelom zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu a Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím .

174. Správny súd poznamenáva, že z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR a z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR vyplýva, že úlohou súdu nie je argumentovať ku každej žalobcom vznesenej žalobnej námietke, ale vysporiadať sa s tými, ktoré sú pre konanie podstatnými. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozsudku sp. zn. 2 Sžo/24/2013 zo dňa 18.06.2014 uviedol, že súčasťou základného práva účastníka na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo „na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany“. Zároveň uviedol, že všeobecný súd „nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam“. Následne uviedol, že rozhodnutie musí „obsahovať odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky“. Najvyšší súd Slovenskej republiky rovnako uviedol: „Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: ... „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad.“ (napr. Georgidias v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997). Ďalej Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozsudku sp. zn.2 Sžo/24/2013 zo dňa 18.06.2014 uviedol: „Európsky súd pre ľudské práva, ale zároveň pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci“.

175. O náhrade trov konania správny súd rozhodol s poukazom na § 167 ods. 1 SSP a priznal žalobkyni voči žalovanému právo na úplnú náhradu trov konania. V zmysle na § 175 ods. 2 SSP o výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, a to v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia krajského súdu oprávnenému subjektu, ktorú je potrebné podať na Krajský súd v Prešove (§ 443 ods.1 v spojení s § 444 ods. 1 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podaných podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len sťažnostné body), návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 1, 2 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie II. stupňa; ak ide o konanie o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ a d/ SSP; ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1, 2 SSP).